

Rupel.blad

januari 2008

natuurpunt regionaal tijdschrift
Rupelstreek & Aartselaar

CONTACT

Rupelstreek Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Vera Grieten 03/888.12.47
Ludwig Laureyssens : 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Dirk Vercauteren 03/887.31.28
Fried Happaerts 03/888.81.15

Milieuraden

Boom: Nico Wysmantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils
Rumst: Anita Aerts, Christel Sweeck, Diane Masson,
Ludwig Laureyssens, Winfried Vangramberen, Louis Bertels
Schelle: Peter Bruyndonckx, Stefan Van Roeyen

Kern Boom-Rumst

Wim Van Nunen, Vera Grieten, Ludwig Laureyssens,
Marc Zegels, Guy Verschaeren, Fried Happaerts

Website Rupelstreek

www.natuurpunt.be/rupelstreek

email : erik.dk@skynet.be

Bezoekerscentrum 'De Paardestal'
Boomsestraat 221 - 2845 Niel
Open tijdens de winter (oktober-maart) iedere
eerste zondag van de maand 13u tot 17u
Info : Frank Van de Velde: 03/888.39.44

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 - herreman.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en
communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ivan Bogaerts: 03/88716 46 (beheer)
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en uitstappen)
Ronny Verelst: 03/887 82 25 (studie)
Gert Verschueren:
03/88710 28 (educatie: geleide wandelingen)

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. in een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen,
Boeckheide 51 - 1840 Malderen. Tel: 052/33.64.10

Voorwoord

Inhoudstafel

Een nieuwe Natuurpuntafdeling in Aartselaar!	3
Rupel.blad, een nieuwe naam, een verleden en een toekomst...	4
Afvaart van de Wullebeek	5
Parkwoning wordt Ecohuis	8
Dukdalven, nieuwe broedplaatsen voor visdiefjes...	10
Cursus Natuurlijke Tuinvijvers	11
Cursus Veilig werken met een kettingzaag	11
De mens Fons Willemsen	12
Vogels in de regio: Najaar 2007	13
Tiengemeten: Natuureiland van weemoed, weelde en wildernis	16
Regionaal landschap Rivierenland	19
Grote boomplantdag in De Reukens in Aartselaar!	20
Paddenraapacties op de Groenenhoek in Aartselaar!	21
Doe mee aan de fotowedstrijd van Natuurpunt Aartselaar!	21
Activiteiten Rupelstreek	22
Activiteiten Aartselaar	26

Een nieuwe Natuurpuntafdeling in Aartselaar!

Mogen we ze even kort aan jullie voorstellen?

Sinds 1991 is in Aartselaar een werkgroep actief als natuurgidsenvereniging VMPA (Vereniging voor Milieu-Educatie Provincie Antwerpen). De leden ervan zijn vooral werkzaam op educatief vlak in het gemeentelijk park Solhof, in het Cleydaelhof, in het Oeyvaersbos en in de Reukens. Verder beschermen zij de natuur op het grondgebied van Aartselaar waar dit nodig is zoals met educatieve acties bijv. de jaarlijkse paddenoverzetactie in de Groenenhoek en educatieve avonden rond allerhande thema's.

Maar de laatste jaren is de werkgroep naast haar **educatief** aanbod op ruimer vlak een plaats gaan innemen in het Aartselaarse natuurlandschap. Zo gaat er steeds meer aandacht naar natuur**beheer**, **-beleid** en **-studie**. De 4 pijlers waar rond Natuurpunt werkzaam is. Gecombineerd met een gevarieerd activiteiten-aanbod, zowel in als buiten Aartselaar, waar natuurbeleving centraal staat, leek de stap naar een zelfstandige afdeling het logisch gevolg.

Een belangrijk gegeven in een goede afdelingswerking is de **communicatie** naar de leden.

En vermits Natuurpunt Rupelstreek een zeer goed tijdschrift heeft om natuurvrienden te informeren over komende en voorbije activiteiten en ook haar leden informeert met interessante artikels, is het voor de nieuwe vereniging een ideaal middel om ook daar in te mogen publiceren! Natuurpunt Aartselaar is Natuurpunt Rupelstreek hiervoor zeer dankbaar! De beide verenigingen hebben nu een groter verspreidingsgebied en **dat kan voor de natuur alleen maar positief zijn.**

Een feestelijke happening om de nieuwe vereniging nog meer kenbaar te maken wordt voorbereid en zal **op zondag 20 april** doorgaan. Iedereen wordt hier hartelijk op uitgenodigd. Details volgen later nog.

Natuur liefhebbers zijn welkom op alle activiteiten die in dit tijdschrift vermeld staan zowel ingericht door Natuurpunt Rupelstreek als door Natuurpunt Aartselaar. Wij toosten op de positieve samenwerking en hopen jullie binnenkort te mogen ontmoeten!

Johan Herreman
Voorzitter Natuurpunt Aartselaar

Voorpagina : Aalscholver

foto Raymond De Smet

Nauwelijks 15 jaar geleden begon de aalscholver aan de verovering van Vlaanderen, daarbij geholpen door een verbeterende waterkwaliteit van onze rivieren. Ondertussen is de aalscholver helemaal terug als broedvogel. Broedkolonies bevinden zich in het Broek Denaeyer en aan het sas van Wintam. Slaapkolonies op het Noordelijk eiland en een bosje langs de Scheldedijk in Hemiksem.

Rupel.blad, een nieuwe naam, een verleden en een toekomst...

We kondigden het reeds aan in het laatste julitijdschrift: het eerste tijdschrift van 2008 zou een nieuwe naam krijgen. Sinds de officiële opstart van Natuurpunt Aartselaar, midden november van vorig jaar, wordt Rupel.blad het gemeenschappelijk afdelingstijdschrift van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek. Met Rupel.blad kiezen we voor een naam die metéén de link legt met onze regio ten zuiden van de grootstad Antwerpen in het rivierenland van Schelde, Rupel en Nete.

Een duidelijke keuze dus voor een speciale relatie met een rivier die momenteel een ware metamorfose doormaakt. Van een dode naar een levende rivier, een rivier die opnieuw bevolgen wordt door duizenden watervogels, met vissende aalscholvers in de rivier... natuurbeelden waar we een 10-tal jaar geleden nauwelijks konden van dromen.

Deze troef van een heroplevende rivier zal de komende jaren en decennia nog intens toenemen. Met Rupel.blad kiezen we tevens voor een naam die onze verbondenheid aantoont met Natuur.blad, het tijdschrift van onze moedervereniging Natuurpunt of met Polder.blad, het tijdschrift van onze burens van Natuurpunt Hobokense Polder.

Voor de leden van Natuurpunt Aartselaar, die tot vorig jaar lid waren van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen, is dit tijdschrift een eerste kennismaking en voor sommigen wordt het misschien een beetje wennen aan een andere stijl en inhoud. In Rupel.blad zullen ze de komende maanden en jaren kennis kunnen maken met de activiteiten en projecten van Natuurpunt Aartselaar en van Natuurpunt Rupelstreek.

Rupel.blad zal verspreid worden aan zo'n 950 ledengezinnen van Natuurpunt.

Natuurpunt Rupelstreek heeft momenteel 680 leden in de gemeenten Boom, Hemiksem, Niel, Rumst en Schelle. Natuurpunt Aartselaar heeft momenteel 220 leden. Daarnaast wordt het tijdschrift verspreid naar een 30-tal Natuurpunt-leden, die lid zijn van een andere afdeling. Zij betalen naast hun jaarlijks lidgeld voor Natuurpunt een extra jaarlijkse bijdrage van 6 euro om Rupel.blad te ontvangen. In het kader van een goed

nabuurship versturen we ook een 10-tal tijdschriften naar onze buurafdelingen.

Een nieuwe naam is ook een goed moment om eens terug te kijken naar het verleden van dit tijdschrift. Op de achterpagina staat immers vermeld dat dit de 17^e jaargang is.

De eerste editie van dit tijdschrift viel samen met de opstart in 1992 van de toenmalige Wielewaalafdeling Rupelstreek, toen nog min of meer onder de vleugels van Wielewaal Klein-Brabant. Het eerste jaar werd er trouwens een gemeenschappelijk tijdschrift uitgegeven.

In 1993 startte het echte soloverhaal van dit tijdschrift. Op de voorpagina stond toen meestal een tekening van een vogel of dier. In 1994 begon de pas opgestarte Natuurreservatenafdeling Rupelstreek eveneens met de uitgave van een regionaal tijdschrift. Dit tijdschrift werd op de voorpagina opgesmukt met een tekening van een blauwe reiger, het symbool van een heroplevende natuur in Walenhoek.

In 2001 smolten Wielewaal en Natuurreservaten samen tot Natuurpunt. De naamkeuze van de nieuwe vereniging bleef toen enkele maanden in het ongewisse hangen. De plaatselijke Rupelstreekafdelingen van Wielewaal en Natuurreservaten wachtten niet op het officiële fusiemoment en startten metéén met de uitgave van een gemeenschappelijk tijdschrift, aanvankelijk met de dubbelnaam van de beide verenigingen als titel. Sinds 2002 verschijnt het tijdschrift onder de titel: Natuurpunt Rupelstreek. Blikvanger van dit tijdschrift is een paginagrote foto van een plant, dier, vogel of landschap op de voorpagina. De foto's voor deze blikvangers worden meestal geleverd door één van onze huisfotografen: Fons Van de Heuvel of Raymond De Smet. Uiteraard zijn ook uw natuurfoto's erg welkom om opgenomen te worden in dit tijdschrift. Zo werken we samen aan een nieuwe toekomst voor dit tijdschrift.

Erik

Afvaart van de Wullebeek

Gert Verschueren

Was het nu bij meester De Schepper in het derde studiejaar of in het vierde bij meester Ceulemans in de plaatselijke lagere school? Ik ben het vergeten, maar lang geleden leerde ik dat Aartselaar twee belangrijke waterlopen op zijn grondgebied had. Veruit de belangrijkste was de Grote Struisbeek. De andere beek, de Wullebeek was wel aangeduid op de kaart maar eigenlijk was ze zeker in vergelijking met de Grote Struisbeek een pietluttig water-tje. De Grote Struisbeek werd op een zonnige schooldag in de lente nog bezocht, zodat we het leven rond en in zo'n beek eens proefondervindelijk konden bestuderen. De Wullebeek bleef gewoon een bijna vergeten naam die velen bij een proefwerk met veel moeite diep van onder uit hun hersenpan naar boven moesten opvissen.

Nu, vele jaren later, ben ik met mijn gezin gestrand aan de rand van de Reukens en zie, plots is die godvergeten Wullebeek onze dichtst bijzijnde waterloop. Zoals je wellicht weet, Water, bron van alle leven, heeft de mens altijd al aangetrokken. Niet alleen de zee maar ook rivieren en kleinere waterlopen. Hoeveel steden en dorpen zijn er niet

gebouwd aan de rand van een waterloop?

De geschiedenis heeft zijn weg altijd al sneller verder gezet langs en over het water.

Een familiaal rondetafel gesprek over deze mysterieuze waterloop bracht dan ook reeds de wildste voorstellingen naar boven. Was hier langs deze waterloop ruimte voor 'Het Strand van Aartselaar' naar analogie van de nieuwe zomerse stranden in de andere grote steden Antwerpen & Brussel.

Of misschien konden we hier in de Reukens met een exploitatie van kano's beginnen en van de afvaart van de Wullebeek een commerciële topattractie maken. Mijn gezin heeft altijd al open gestaan voor enig avontuurlijk initiatief. Vandaar, wij op zoek naar de bronnen van de Wullebeek.

Op de topografische kaart (stafkaart) 15/7-8 Hoboken/Kontich hadden we ontdekt dat de Wullebeek zijn bron had ter hoogte van de Reetsesteeweg ten zuiden van en juist naast Boomkwekerijen Van Der Auwera. Op een rustige herfstdag trokken we op pad. Ter plaatse vonden wij echter een bijna kurkdroge beekbedding. Het enige vocht

dat je in de bedding nog kon waarne-men, was een overblijfsel van een regenbui van enkele dagen geleden. Buurman Luk was oprecht verbaasd over de beweegredenen van onze expeditie en verklaarde onomwonden dat hij hier nog nooit water uit de grond had zien opwelen. Een kleine ontgoocheling want wij, de ouders, waren als romantische zielen al aan het wegdromen van een terrasje in het groen met een tafeltje voor twee naast een zachtjes opborrelend bronnetje. De kinderen waren tevreden omdat ze de kano niet tot hier hadden meegesleurd. Al goed dat zij uit de tegenslag het positieve konden oppikken.

Alhoewel er helemaal geen water in de beek stond en er dus van stroming ook geen sprake was, probeerden we de beek toch stroomafwaarts te volgen. En ja hoor, even verder bleek er toch wel wat water te verschijnen. Kwelwater, een eigenaardige naam voor regenwater dat op hoger gelegen akkers insijpelt en ondergronds doorstroomt tot in de beekbedding. In het Engels klinkt kwelwater als 'discharge' en in het Frans als 'exfiltration', wat veel meer zegt over de aard van het water dan de

Nederlandstalige benaming (1). De Wullebeek doorkruist echter het hoogst gelegen stuk van Aartselaar en de oorspronggebieden van deze kwel zijn dan ook vrij beperkt. Daarbij was de beek vrij strak recht getrokken langs de akkers en weilanden waardoor het water nog sneller afgevoerd werd naar zijn uiteindelijke bestemming, de Rupel in Niel/Schelle.

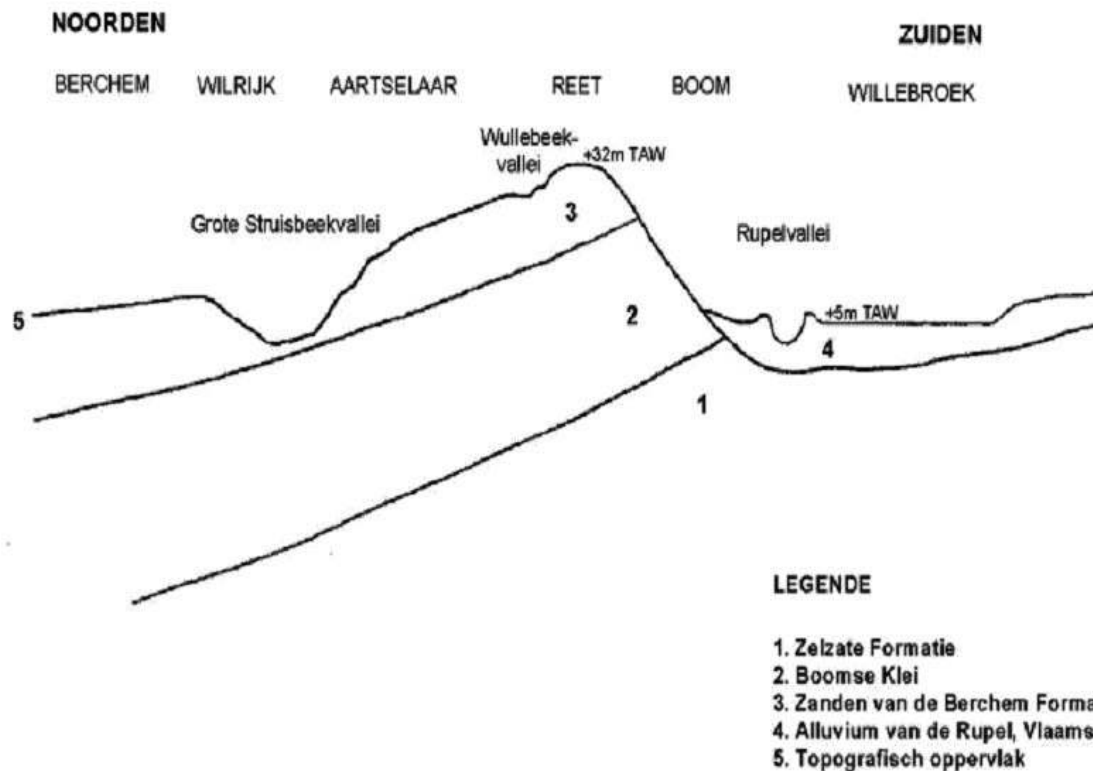
Veel water viel hier dan ook niet te bespeuren. Let wel op: het recht trekken van beken kan op het eerste zicht een goede oplossing lijken om water sneller af te voeren bij nat weer, maar dit betekent ook dat er veel minder levensnoodzakelijk water door het land wordt bijgehouden en het water veel sneller op flessenhalzen, versmallingen of knooppunten van waterwegen wordt losgelaten en hier onherroepelijk voor overstro-

mingen zorgt. In ieder geval ook voor onze kano was dit geen verbetering want wat was er nu leuk aan een recht op recht beek waar je de helft van de tijd je boot zelf moet dragen.

Door het kleine oorspronggebied van het kwel, omdat dit gebied het hoogste gedeelte van de streek betreft en omdat er geen industrie en weinig huizen terug te vinden zijn zou je kunnen verwachten dat het water dat toch door de Wullebeek stroomt, uitermate zuiver is. Nochtans blijkt dat zelfs hier ook de meststoffen die op de omliggende akkers worden uitgestrooid een nefaste invloed hebben op de kwaliteit van het weinige beschikbare water.

Een eigenaardigheid over het water in de Wullebeek en de Reukens blijkt uit onderstaande figuur: een dwarsdoorsnede van de aardlagen in de Reukens. Zoals gezegd stroomt de Wullebeek verder door en mondt uit in de Rupel. Een regendruppel die in de Wullebeek terecht komt, rechtstreeks of onder de vorm van kwelwater, zal ook

Schematische dwarssectie doorheen de aardlagen van de cuesta in de Rupelstreek. Bron: Provincie Antwerpen, PIH: Cel Natuur (januari 2001).

Wullebeek ter hoogte van de Reukens - foto Gert Verscheuren

deze stroming volgen.

Komt de regendruppel echter niet in de Wullebeek, dan sijpelt hij verder door op de schuin gelaagde ondergrond tot op de vrijwel ondoordringbare kleilaag in de richting van de Grote Struisbeek. De Grote Struisbeek vindt zijn weg via de Vliet in Hemiksem naar de Schelde. Uiteindelijk komen ze inderdaad allemaal in de zee terecht maar de regendruppel die zijn weg zoekt via de Wullebeek zal toch wat langer onderweg zijn. Zo zie je maar, een metertje verschil kan voor een tocht van een regendruppel naar de zee kilometers verschil uitmaken.

Even verder was de Wullebeek helemaal overgroeid met verdorde brandnetels, verdroogde berenklaauw, ruwe bladeren van de smeewortel, braambesstruiken en een akkerdistel die nog laat op het jaar bloeide. Een opvliegende fazant deed ons hevig schrikken of was het omgekeerd?

Met onze laarzen aan en mits het negeren van de voor de winter reeds wegwijnende, maar toch nog overvloedige plantengroei rond en in de beek, konden we ons toch een weg banen door de Reukens. In het eerste gedeelte trokken we via de boomkwekerij door weilanden met paarden en koebeesten en een stuk onbebouwde ruwte. Hier kon je al de eerste ontwikkeling van nieuwe spontane bosvorming met jonge berken en zwarte els zien. Verder door was de beek afgezet op typisch Vlaamse wijze maar met te wilde onverzorgde knotwilgen. Een snoeibeurt zou deze wilgen kunnen ontlasten van hun te zwaar beladen kruin. Wellicht wist de eigenaar niet dat hier gemeentelijke subsidies voor kunnen aangevraagd worden.(2)

Ter hoogte van het 'Boske van de Reukens' kruisten we de kerkweg. Wij wisten natuurlijk dat we de kerkweg gingen kruisen, maar veel verschil met de route die wij ons door de wildernis hadden gemaakt was er niet te zien. In het verleden was de kerk nog het middelpunt van alle informatie voor de bevolking van een dorp en klokgelui waar schuwde de verre bewoners voor dringende mededelingen. Een kerkweg was dan ook de weg die er voor zorgde dat mensen zo vlug mogelijk naar de kerk konden gaan. Ik weet niet of de achteruitloop van het kerkbezoek hier te vinden is, maar via deze weg zou ik toch niet naar de kerk willen gaan. Onze route was zeker geen aanrader kwestie van begaanbaarheid, maar aan deze kerkweg mag zeker enige verbetering aangebracht worden.

Canadese ganzen foto Raymond De Smet

Ook het bosje is dringend aan versterking toe. Anders zal men niet lang meer van het 'Boske' kunnen spreken want echt meer dan een paar (vooral eiken) bomen is het niet meer. Onder de bomen tierden de varens welig. Onze haren kwamen echter recht overeind toen we in een uithoek van het bosje een voederplaats voor fazanten ontdekten met slechts enkele meter verderop een verdede schietstand om de dieren af te knallen. Het leek me moeilijker om de tanden in een schietkraam uit te schieten dan een levende fazant voor de opgehangen voederbak af te slachten. Dat zulke praktijken nog bestaan is onbegrijpelijk. Dat er überhaupt zelfs zomaar in het rond geschoten kan worden in deze verstedelijkte buurt lijkt me volledig misplaatst. Allicht ook een reden om de kerkweg toch maar niet meer te gebruiken.

Voorbij het bosje komen we in de grote vlakte. In de verte troosteloos afgebakend door de meubelboulevard en woonwijk De Koekoek. Een rij pylonen kleurt het plaatje nog hedendaagser. Rechts is de industrie door het Oeyvaersbosch in herfstkleuren afgeschermd. Door de openheid in de vlakte is nu pas in het reliëf duidelijk de vallevorming door de Wullebeek waar te nemen. Er mag dan nu wel geen water in de beek staan, maar de vrij breed uitdeinende glooiing getuigt van lang vergangene tijden waarin de Wullebeek allicht veel meer water en aarde naar de Rupel bracht.

Een bende Canadese ganzen had de velden waar de maïs pas was afgemaaid ingepalmd en kwam de dag hier doorbrengen.

Een groot gedeelte van de open vlakte langs de kant van de Langlaarsteenweg werd reeds aangekocht door Agent-

schap Natuur en Bos en de Gemeente Aartselaar. In afwachting van een groene bestemming lag het er nog wat onwennig bij. Melkdistels, zwarte nachtschade en perzikkruid maakten van de gelegenheid gebruik om rond te woekeren alvorens de eerste winterprikken ook hen zullen doen verkrimpen.

De omgeving was bij deze doorsteek door de Reukens in het eerste gedeelte bijzonder aantrekkelijk groen met tussen de weilanden en akkers enkele verwilderde percelen met een groeiende diversiteit van allerlei wilde planten. Een uitnodiging om de overige open ruimte die door het Agentschap Natuur en Bos en de Gemeente Aartselaar werden aangekocht ook natuurlijk in te vullen en verder uit te bouwen. We steunen dan ook alle initiatieven van de Gemeente Aartselaar hieromtrent en hopen op een verdere ontsluiting van dit gebied voor de Aartselaarse natuurliefhebber. Het water van de Wullebeek zelf stelde niet zo heel veel voor.

Zoals reeds aangegeven, is water de bron voor alle leven en naast de aanplant van nieuw groen is de aanpak van de waterhuishouding in de Reukens een absolute aanrader om het gebied zo leefbaar mogelijk te maken. Onze kanoafvaart zal allicht niet uitgroeien tot de verhoopde commerciële topattractie maar een romantische natuurwandeling door de Reukens moet zeker in de toekomst tot de mogelijkheden behoren. Voor de natuurliefhebbers die onze waarnemingen willen toetsen aan de werkelijkheid, één goede raad: probeer toch maar eerst de kerkweg om het gebied te ontdekken.

- (1) Zie Natuur.focus jg 6 nr 3
- (2) Zie website gemeente Aartselaar – Milieu & Natuur – Subsidies

Parkwoning wordt Ecohuis

Begin 2006 werden de eerste stappen gezet om de haalbaarheid te bekijken om de voormalige parkwoning aan de 's Herenbaan in Boom om te bouwen tot een Ecohuis.

Het gemeentebestuur van Boom was vragende partij voor een dergelijk project, maar stelde wel als voorwaarde dat het project in aanmerking zou komen als een Tandem-project. Tandem-projecten zijn samenwerkingen tussen gemeentebesturen en lokale verenigingen (wijkcomités, natuurverenigingen) en/of milieuraden.

Foto's: Erik De Keersmaecker

Samen met Velt Zuid-Antwerpen werd Natuurpunt Rupelstreek uitgenodigd om deel uit te maken van de stuurgroep, die de krijtlijnen zou uitzetten voor het ontwerp van dit Ecohuis. Tijdens die stuurgroepvergaderingen werden al een aantal wensen rond ruimtegebruik in dit gebouw geformuleerd: lokalen voor activiteiten en vergaderingen, lokalen voor tentoonstellingen. Het gebouw aan de 's Herenbaan, waarvan de groendienst van de gemeente gedeeltelijk gebruik maakt, krijgt na de verbouwing een nieuwe bestemming als Milieueducatief centrum. VIBE, het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen, werd van in de beginfase betrokken bij het project, om de bestaande toestand van het gebouw te evalueren en de mogelijkheden

te bepalen om enerzijds het gebouw af te breken, om daarna op die locatie een ecologische nieuwbouw op te trekken of het bestaande gebouw te renoveren. Na een grondige beschrijving van de bestaande toestand van het gebouw werd gekozen voor de tweede optie, namelijk de verbouwing van het bestaande gebouw. Hiervoor zijn er minder energie- en milieulasten nodig, dan bij de productie van nieuwe materialen voor nieuwbouw.

Concreet betekent bio-ecologisch verbouwen, verbouwen op een energie- en waterbesparende manier met zo weinig mogelijk chemische of schadelijke materialen en stoffen in en rond het gebouw, rekening houdend met de draag-

kracht van de aarde en met de gerechvaardigde behoeftes van huidige en toekomstige generaties wereldwijd.

Vanuit dit standpunt zijn vier aspecten van belang, die als leidraad zullen dienen bij de verbouwing:

* **ruimtegebruik:** hergebruiken van bestaande gebouwen is over het algemeen een betere keuze dan nieuwbouw

* **energie:** bij het ontwerp van het gebouw wordt zoveel mogelijk gelet op oriëntatie (lokalen die de meeste verwarming vereisen best georiënteerd op het zuid-zuidwesten), toepassen van passieve zonne-energie, gebruik van bouwmaterialen met een hoge warmteopslagcapaciteit

* **water:** beperken van water-

verbruik, recuperatie van hemelwater, buffering van hemelwater door een groendak

* **materialen:** indien gekozen wordt voor toepassingen met hout gaat de voorkeur uit naar houtsoorten die lokaal of regionaal beschikbaar zijn, die FSC-gelabeld zijn (hout uit duurzaam bosbeheer) en zonder preventieve chemische verduurzaming (= geïmpregneerd). Er wordt ook gebruik gemaakt van strobalembouw.

Stand van zaken

Begin 2007 ontving het gemeentebestuur van Boom de offertes van 3 architectenbureaus. Deze offertes werden besproken op de vergadering van de stuurgroep op 1/3/2007.

Na het advies van de stuurgroep en de gemeentelijke milieuraad werd het Architecten Atelier Mark Depreeuw door het schepencollege aangesteld. De Boomse gemeenteraad heeft tijdens de vergadering van 22 november 2007 het ontwerpplan goedgekeurd zodat de stedenbouwkundige vergunning kan aangevraagd worden.

Natuurpunt Rupelstreek en het Ecohuis

Het ecologisch bouwen of verbouwen van gebouwen hoort niet metéén tot de core business van Natuurpunt. Al zullen Natuurpuntleden beslist een meer dan gewone aandacht hebben voor ecologische toepassingen bij het bouwen of verbouwen van hun woning. Ook onze moedervereniging Natuurpunt heeft bij de renovatie van het Natuur.huis in Mechelen een mooi staaltje gegeven van haar interesse voor ecologische en duurzame toepassingen.

Natuurpunt Rupelstreek maakt bij de verbouwing van de parkwoning tot een Ecohuis van de gelegenheid gebruik om het Boomse gemeentebestuur een aantal tips te geven om dieren en planten, die zich reeds eeuwen of decennia lang hebben aangepast aan het leven in de buurt van

mensen een plaatsje te geven in het Ecohuis. Het toekomstige Ecohuis heeft immers een paar stevige bonussen voor zijn toekomstige gasten. Aan de zuidzijde grenst het aan het gemeentelijk park van Boom en aan de noordzijde aan het open landschap van de Grote Paependaelen in Reet.

Nesten voor vogels en vleermuizen

Een vogel die zich prima heeft aangepast aan het wonen in een verstedelijkte omgeving, is de gierzwaluw. Voor hun nesten zoeken gierzwaluwen naar holtes: spleten in muren, ruimten onder dakgoten en dakpannen. Om het gierzwaluwen naar hun zin te maken in het Ecohuis, volstaat het om in de muren een aantal kunstnesten in te bouwen, best wel op de juiste plaats, aan de noord- of oostkant en minstens een viertal meter hoog.

Het inbouwen van de neststenen kan bij nieuwe gebouwen of bij vernieuwbouw. De neststeen kan eventueel helemaal aan het oog onttrokken worden, indien ze terugliggend, in de spouw, wordt ingemetseld. Als invliegopening wordt in een baksteen een sleuf van 7 x 3 cm uitgezaagd. Ook voor de zwarte roodstaart, een vogel ongeveer zo groot

als een mus, die oorspronkelijk een rotsbewoner was, kan er een geschikte neststeen in een muur worden ingemetseld. Ook voor de huismus zelf kan wel wat gebeuren, een mussenappartement tegen de gevel bijvoorbeeld, een aantal mussenpannen in het pannendak of enkele mussenpotten naast elkaar tegen bij voorkeur een noordgevel. Kan dit niet, dan worden de mussenpotten best onder een overhangende dakgoot geplaatst, zodat ze het grootste deel van de dag in de schaduw hangen.

Om het vogelverhaal af te sluiten, kan er in de oostgevel van het Ecohuis een uilen-gat in de muur gebouwd worden, daarachter kan dan weer een kerkuilnestkast geplaatst worden.

Natuurlijk zou er ook wat plaats voor vleermuizen moeten komen. Vleermuizen zijn diertjes waar men absoluut geen schrik moet van hebben, integendeel...

In werkelijkheid zijn het zeer nuttige insectenetters en fascinerende diertjes. Vleermuizen gebruiken gebouwen als kortstondige rustplaats, als kraamkolonie

of als overwinteringsplaats.

De meest voorkomende vleermuis bij ons is de dwergvleermuis. Het diertje is zo klein, dat het netjes in een luciferdoosje kan, ze zijn dus perfect in staat om door een openstaande voeg naar de spouw tussen 2 muren te kruipen. Best wordt er vrij hoog in een muur van het Ecohuis, een zogenaamde brievenbus geconstrueerd, een verticale sleuf in de muur van een tweetal centimeter hoog en een 20 cm breed. Daarachter kan er een kleine ruimte gemaakt worden met latjes en balkjes, waar de vleermuizen zich kunnen aan vasthechten en verstoppen.

Dukdalven, nieuwe broedplaatsen voor visdiefjes...

Sinds een tiental jaar zijn visdiefjes een vertrouwde verschijning in de omgeving van het Noordelijk eiland en de Rupel. Na de aanleg van de nieuwe zeesluis in Wintam en de opspuiting van het Noordelijk eiland vormde de nieuwe zandvlakte tussen het nieuwe zeekanaal en de Rupel een prima broedvlakte voor een 10-tal paar visdiefjes. Voedsel was er blijkbaar voldoende in de nieuwe grote waterpartijen op het Noordelijk eiland en in diverse visvijvers in de omgeving.

Visdieven zijn in kolonies broedende vogels van kustgebieden en visrijke wateren in het binnenland. Bij voorkeur wordt er gebroed op eilandjes en andere voor grondpredatoren moeilijk bereikbare plaatsen met een vrijwel kale tot grazige bodem. Het voedsel bestaat bij voorkeur uit kleine rondvis, die meestal duikend bemachtigd wordt. Bij gebrek aan rondvis wordt overgeschakeld op kleine platvis, garnalen, kikkervisjes en dergelijke.

Onze visdieven zijn zomervogels. Midden april komen ze terug vanuit de overwinteringsplaatsen langs de West-Afrikaanse kusten. Enkele jaren ging het supergoed met de visdiefjes en andere grondbroeders op het Noordelijk eiland, zoals kluten, kleine plevieren en kieviten. Zo steeg het aantal broedpaartjes kluten, tot ongeveer 50 paar in 2002. De laatste jaren is die goede situatie voor grondbroeders echter volledig veranderd. Oorzaken waren het verschijnen van predatoren zoals vos en kleine mantelmeeuwen. Vooral de vos is een superpredator van grondbroeders en hun jongen. Het aanbrengen van nestvlotjes en broedeilandjes, die voor vossen ontoegankelijk zijn, kan hiervoor een oplossing brengen. Op het Noordelijk eiland werden de voorbije jaren enkele nestvlotjes geïnstalleerd. Met succes: dit jaar brachten 2 paartjes visdief ieder een jong groot op een nestvlotje. Visdiefjes zijn helemaal niet mensenschuw en vrij flexibel, wat ook blijkt uit het feit dat ze zelfs op verkeerspleinen en

platte grinddaken broeden.

Dit bracht ons op het idee dat de dukdalven in de Rupel wel eens goede locatie zou kunnen zijn als broedplaats voor visdiefjes. Voorwaarde is wel dat op de bovenzijde van de dukdalven, dat bestaat uit een betonnen oppervlak, een ruimte wordt opgevuld met een mengsel van zand en grint.

De voorbije maanden werd overleg gepleegd met de verantwoordelijke communicatie van de NV Waterwegen en Zeekanaal, afdeling Zeekanaal. Ondertussen kregen we de melding dat de directie van afdeling Zeekanaal akkoord is om een grote dukdalf (nummer 27) in de Rupel in te

richten als broedplaats voor visdiefjes. Als alles goed gaat, moet het project in maart gerealiseerd worden, zodat de visdiefjes bij hun terugkomst uit Afrika over een nieuwe kant en klare broedplaats kunnen beschikken.

Visdiefje foto Raymond De Smet

dukdalven foto: Erik De Keersmaecker

Cursus Natuurlijke Tuinvijvers

Zuiver water is goud waard!

Een natuurlijke vijver in de tuin herbergt een schat aan bijzondere levensvormen. Kikkers en salamanders, schrijvertjes en schaatsenrijders, libellen en watertorren vinden er allemaal een plaatsje tussen adembenemende zwanebloemen, gele lissen, dotterbloemen en waterlelies. Tijdens onze cursus "de natuurlijke tuinvijver" komt u te weten welke planten en dieren u mag verwachten in deze kleine oases. Bovendien geven we u tal van tips waarmee u zelf aan de slag kan.

Deze cursus inspireert en motiveert. U voelt waarschijnlijk al nattigheid!

Snel inschrijven is de boodschap als u erbij wilt zijn.

Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie is onze cursusleider.

Het programma:

Woensdag 26 maart en woensdag 2 april (theorie)

Afspraak: 19u30 tot 22u30 polyvalente zaal Provinciaal Recreatiedomein de Schorre, Schommestraat 1, Boom.

Zaterdag 5 april (praktijk)

Afspraak: 14u tot 17u in de tuin van de familie Mertens, Steenwinkelstraat 126, 2627 Schelle.

Meebrengen: papier, pen

Inschrijven kan door een storting van 12 euro (leden Natuurpunt of Velt), niet-leden 15 euro op rekening 001-35988649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, 2845 Niel, met vermelding: Natuurlijke tuinvijvers en je telefoonnummer. In de deelnameprijs is een cursusboek inbegrepen

Meer info: Francis Mertens 03/887.15.24

Cursus Veilig werken met een kettingzaag

Jaarlijks voeren medewerkers van Natuurpunt Rupelstreek beheerswerken uit in onze natuurgebieden. Daarnaast zijn er nog diverse knotwilgenacties. Kettingzagen zijn daarbij onmisbare machines...

Maar hoe goed kennen we deze machines eigenlijk? En vooral, wat zijn de risico's van het werken met een kettingzaag?

Tijdens deze tweedelige cursus willen wij uitleg geven over de kettingzaag in al haar facetten, zowel wat betreft onderdelen en werking, het onderhoud en het gebruik, het veilig werken met een kettingzaag en het gebruik van aangepaste veiligheidskledij.

De cursus is opgesplitst in een theoretisch deel, waarbij het voornamelijk zal gaan over de machine zelf en een praktisch deel met zaag oefeningen en vellen van bomen.

Het doel van deze cursus is dat je de kettingzaag beter kan hanteren en er op een veiligere en ergonomische manier mee kan werken. Wie een kettingzaag beschikbaar heeft, mag deze steeds meebrengen. Zo kunnen we ook de verschillen tussen verschillende merken en typen bekijken.

Ook het onderhoud kan je dan onmiddellijk op je eigen machine toepassen.

Thomas Mertens is onze cursusleider.

Het programma:

Woensdag 23 januari (theorie)

Afspraak: 19u30 tot 22u in de Chirolokalen, Ceulemanstraat 88, Schelle
Zaterdag 2 februari (praktijk)

Afspraak: 9u tot 12u parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat, Schelle

Meebrengen: kettingzaag (indien beschikbaar), veiligheidskledij (idem)

Inschrijven kan door een storting van 2,50 euro (leden Natuurpunt), niet-leden 6 euro op rekening 001-35988649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, 2845 Niel, met vermelding: Veilig werken kettingzaag. In de deelnameprijs is een beknopt infopakket inbegrepen
Max. aantal deelnemers: 15 (praktisch gedeelte)
Info: Thomas Mertens 03/887.15.24

De mens Fons Willemsen

Op vrijdag 26 oktober 2007 overleed Fons Willemsen, pas 58 jaar oud geworden. Fons, geboren en getogen in Willebroek, dat was ook aan hem te merken. Willebroekenaren zijn immers mensen met het hart op de tong. Ook voor Natuurpunt Rupelstreek had Fons een bijzondere betekenis. Die keren, dat hij erbij was op onze Tour de ganstochten naar Zeeland zullen velen zich nog levendig herinneren. Fons was niet enkel een geweldig vogelkenner, maar tevens een bijzonder humoristisch man, meer dan wie ook kon hij een groep mensen amuseren. Die opmerkelijke vogelkennis kon éénieder ervaren bij een bezoek aan zijn ringlocatie in het Broek Denaeyer, een locatie die we regelmatig met onze afdeling bezochten. Daar onderging iedere bezoeker gegarandeerd een snelcursus vogels.

Lucas Demuyne (medewerker Natuurpunt kern Willebroek) schreef een in Memoriam voor Fons

Veel te vroeg en erg pijnlijk voor wie van hem hielden : zijn vrouw Rolanda, familie, vrienden..... Met Fons verliest de natuurbeweging in het Vaartland haar onbetwist boegbeeld. Deze tekst beoogt geen in Memoriam te worden in de zin van een beschrijving van de levensloop van Fons; daarentegen wel een bescheiden en beknopte kennismaking met de geweldige mens die hij geweest is. Ik heb Fons voor het eerst ontmoet in 1986 op de officiële stichtingsvergadering van "De Ortoalaan", onze plaatselijke Willebroekse natuurvereniging van toen. Zijn studie over het Broek Denaeyer werd die avond aan de pers voorgesteld. Prompt werd ik door een enthousiaste Fons tot bestuurslid gebombardeerd.

Op de talrijke vergaderingen die volgden werden er veel ernstige zaken besproken, maar werd er ook veel gelachen. Er kwamen heel wat activiteiten zoals één- of meerdaagse uitstappen en zelfs een paar gezamenlijke vakanties waarbij het onderwerp "vogels" nooit ver te zoeken was.

Bij een aantal andere activiteiten moesten dan weer de handen uit de mouwen gestoken worden. Zo leerden we mekaar beter kennen en waarderen. Zoals iedereen had ook Fons zijn vrienden en vijanden. Deze laatsten kenden de ware Fons niet. Hij had zijn ideaal en daar ging hij dan ook voluit voor. Hij

zag steeds de soms minder fraaie realiteit onder ogen en beseftte maar al te goed dat milieu- en natuurbehoud absolute prioriteiten zijn. Dat botste wel eens met sommige personen, sommige groepen, sommige belangen. Zijn inzet voor milieu- en natuurbescherming was dan ook niet verwonderlijk.

Het eerder ruige uiterlijk van Fons verborg een klein hartje. Hij was een erg gevoelig man, gelukkig om het minste dat je voor hem deed, de kleinste attentie. Heel emotioneel ook, zoals bij de dood van Fokke, zijn trouwe viervoetige vriend die hem steeds vergezelde bij het ringwerk in het Broek Denaeyer. Hij had het daar bijzonder moeilijk mee, zelfs nog na de komst van een nieuwe hond. Nooit heeft hij de Fokke kunnen vergeten.

Fons was een heel intelligent man die tijdens de vele door hem geleide wandelingen en vogelringdemonstraties zijn legendarisch geworden kennis graag meedeelde aan anderen. Hij was een echte verteller die met een aangeboren zin voor humor steeds de goede sfeer erin kon houden. Een wandeling of demonstratie met Fons was altijd een bijzondere belevenis. Hij werd een levende legende die ook ver buiten de streek bekend werd en via Internet zowat de hele wereld wist te bereiken. Zo had hij het voor mekaar gekregen dat wij tijdens een vakantie in Cyprus een fantastische ontmoeting hadden met het toenmalige hoofd van het ringwerk van

dat eiland.

Toen mijn vrouw Godelieve en ik op 31 december 2006 met Rolanda – de vrouw van Fons – mekaar prettige eindejaarsfeesten toewensten, konden we niet vermoeden dat amper enkele dagen later die verschrikkelijke donderslag bij heldere hemel zou vallen: Fons had longkanker.

Bij het begin van zijn ziekte had de optimistische Fons nog veel goede moed. Langzaam, naarmate de lijdensweg bleef aanslepen, veranderde dat in twijfel en angst. Na meerdere bestralingen en chemotherapie volgde stap na stap de aftakeling. Na verdere zware medicatie werd het uiteindelijk wachten op het onvermijdelijke.

Het leven in het Broek Denaeyer zal blijven verder gaan. De vogels zullen er

blijven zingen, planten zullen er blijven bloeien, maar het Broek Denaeyer zal zonder Fons nooit meer hetzelfde zijn. We zullen hem missen, maar zeker niet vergeten! Bedankt Fons, voor alles. Nog veel moed en sterkte, Rolanda. We blijven contact houden.

Vogels in de regio: Najaar 2007

Kris De Keersmaecker

Vogels in de regio is een vaste rubriek in dit tijdschrift. De waarnemingen van september tot en met november kwamen tot stand dankzij de medewerking van: Peter Hofman, Werner Andries, Tonny Temmerman, Jens Bruneel, Hendrik D'Hertefelt, Erik Van Marck, Walter Van Hoywege, Francois Van Hoywege, Jan Verlinden, Ludwig van Ranst, Dirk Drossin, Joost Reyniers, Tuur Wuyts, Vogellijn, Bart, Erik en Kris De Keersmaecker.

Op 25 november werd op het Zuidelijk eiland één pleisterende **Roerdomp** gezien. Twee **Kleine Zilverreigers** verbleven op het Noordelijk eiland tot 5 september en één was nog aanwezig tot 9 september. **Grote Zilverreigers** werden heel de periode waargenomen in de regio, met op het Noordelijk eiland maximum 4 pleisterende exemplaren op 30 september. Elders werden er waarnemingen gedaan van 3 exemplaren te Blaasveld broek op 13 oktober en telkens één exemplaar in de Kleiputten te Schelle op 16 september en het Niels Broek op 6 oktober. Eén adulte **Purperreiger** vloog op 7 september langs het Noordelijk eiland. Eén **Ooievaar** zat op 22 november in de polder te Schelle. Eén **Lepelaar** zat op het Noordelijk eiland van 1 tot 6 september, 4 exemplaren kwam hier toe op 5 oktober en twee ervan bleven pleisteren tot 27 oktober. Op het Noordelijk eiland trokken 5 **Kleine Zwanen** langs op 31 oktober, 2 exemplaren pleisterden tussen 6 en 9 november. Langs het Noordelijk eiland trokken op 13 oktober 7 **Kolganzen**. Groepjes trekkende **Toendrarietganzen** werden op 12 november gezien met 7 exemplaren over de Speltevelden te Schelle en 85 exemplaren over het Noordelijk eiland. Eén **Casarca** liet zich tot 15 oktober geregeld opmerken op het Noordelijk eiland en in de Polder te Schelle. Telkens 4 **Smienten** werden gezien op het Noordelijk eiland op 7 september en op AWW 5 te Rumst op 20 oktober en één exemplaar zat op 23 september in de Maaienhoek te Schelle. Op 15 september zaten er nog 3 **Zomertalingen** op het Noordelijk eiland. 7 **Brilduikers** zaten op 24 november op AWW 5 te Rumst. Eén juveniele **Visarend** pleisterde tot 19 september geregeld aan de vispaaiplaats op het Noordelijk eiland en op 28 september trok hier nog één adult exemplaar over.

Rode wouw foto: Raymond De Smet

Eén **Rode Wouw** werd gezien langs de E 19 te Rumst op 20 november. Doortrekkende vrouwtjes **Blauwe Kiekenieven** werden op het Noordelijk eiland gezien op 30 september en 9 oktober en in de Polder te Niel op 20 november. Eén **Wespendief** vloog op 5 september zuidwaarts over de Hoofdboslaan te Hemiksem. Eén late **Boomvalk** trok op 6 oktober eerst over Kallebeek te Hemiksem en vervolgens over de Speltevelden te Schelle. Eén **Smelleken** trok op 30 september langs het Noordelijk eiland. In de Speltevelden werden op 28 oktober 10 **Patrijzen** gezien. Eén **Waterral** liet zich op 17 november mooi bekijken in de Vlietmonding te Schelle / Hemiksem. Op 8 en 9 september werd nog één **Porseleinhoen** gezien op het Noordelijk eiland. Eén **Bontbekplevier** zat op 16 september langs de Rupel te Ruisbroek. Eén **Zilverplevier** trok op 22 september over het Noordelijk eiland. Eind november zaten er bij hoogwater al geregeld meer dan 200 **Bonte Strandlopers** op het Noordelijk eiland om te overtijen. Op 8 september was er één **Krombekstrandloper** aanwezig op het Noordelijk eiland. Eén **Kleine Strandloper** zat op 19 september op het Noordelijk eiland. Over het Noordelijk eiland werd op 8 september een groep van 16 doortrekkende **Rosse Grutto's** gezien en op 19 september trok er ook nog één exemplaar over. Op 11 november vlogen 3 **Rosse Franjepoten** langs AWW 5 te Rumst. In de Vlietmonding te Schelle/Hemiksem werden er 14 **Watersnippen** geteld op 17 november en op het Noordelijk eiland waren er gedurende de periode maximaal 90 exemplaren aanwezig op 28 oktober. Eén adulte **Geelpootmeeuw** foerageerde op 13 oktober in een weiland aan de Hoge Vosberg te Rumst. Op 8 september foerageerde 1 juveniele **Zwarte Stern** op AWW 5 te Rumst. Eén mannetje **Bosuil** riep in de avond van 4 oktober luidruchtig in het Park te Niel en eveneens één mannetje werd roepend gehoord in de Groenenhoek te Aartselaar op 5 november. Eén late **Gierzwaluw** vloog op 19 september op het

Noordelijk eiland rond. Een groepje van 14 **Halsbandparkieten** trok op 15 oktober noordwaarts over de Speltevelden te Schelle. Eén **Zwarte Specht** werd op 6 oktober gehoord in het Klaverbladbos te Wilrijk en één exemplaar werd mooi waargenomen op 11 november in de Oude Netearm te Rumst. Op 11 oktober vlogen nog 11 **Huiszwaluwen** over het Peter Benoitplein te Schelle. Op 22 oktober zat er nog één **Tapuit** op het Noordelijk eiland. Op het Noordelijk eiland waren op 9 september 7 **Paapjes** aanwezig. Op 5 september werden op het Noordelijk eiland twee **Roodborsttapuiten** gezien. Op 24 november zaten twee **Vuurgoudhaantjes** in het Cleydaelbos te Aartselaar. Vanaf begin oktober werden er geregeld over de hele regio **Zwarte Mezen** gezien. Eén **Baardmannetje** werd op 31 oktober in de Rupelschorren te Wintam gezien. Drie vrouwtjes **Goudvink** zaten op 24 november in het Cleydaelbos te Aartselaar.

Op de telpost Speltevelden te Schelle werden tijdens 20 teldagen tussen 22 september en 3 november volgende totalen geteld: 768 **Aalscholver**, 609 **Kievit**, 113 **Holenduif**, 9583 **Houtduif**, 206 **Boomleeuwerik**, 3366 **Veldleeuwerik**, 4 **Boompieper**, 3963 **Graspieper**, 722 **Witte Kwikstaart**, 27 **Gele Kwikstaart**, 26 **Grote Gele Kwikstaart**, 985 **Zanglijster**, 3018 **Koperwiek**, 65 **Grote Lijster**, 664 **Kramsvogel**, 2522 **Kauw**, 181 **Roek**, 9480 **Spreeuw**, 604 **Ringmus**, 18464 **Vink**, 655 **Keep**, 215 **Groenling**, 1139 **Sijs**, 994 **Kneu**, 317 **Rietgors**. De leukere soorten die werden gezien tijdens de tellingen betroffen 1 **Grote Zilverreiger** op 22 oktober, 99 **Grauwe Ganzen** tussen 5 en 21 oktober, telkens één **Smelleken** op 4 en 15 oktober, 2 **Europese Kanarie's** op 1 november, 10 **Barmsijsjes** tussen 21 oktober en 3 november, 16 **Kruisbekken** tussen 13 en 21 oktober, één **Appelvink** op 27 oktober en één **Geelgors** op 14 oktober. Gelieve uw waarnemingen van de winter (december tot en met februari) binnen te brengen voor 5 maart. Met dank

Nieuw! RupelAartjes

Kids en grootouders ontdekken samen de natuur...

Hallo, kids,

Vanaf nu kan je samen met ons en je opa of oma, bompap of bomma de natuur ontdekken, om de maand gaan we iets doen in of met de natuur, en dat meestal op een woensdagnamiddag...

Woensdag 16 januari: Vogels kijken op het Noordelijk eiland in Wintam

In onze regio is het Noordelijk eiland de superplaats voor het bekijken van een heleboel vogelsoorten. Vooral watervogels, en wat meer is, de vogels laten zich er echt goed bekijken. Midden januari zijn die watervogels op hun mooist, de mannetjes willen immers een vrouwtje versieren en daarvoor wil je bij de mooiste zijn. Heb je nu nog helemaal geen verstand van watervogels, dan kan je er na de wandeling om en rond het Noordelijk eiland minstens een tiental soorten op naam brengen.

fuut - foto Fons Van den Heuvel

Afspraak: 13u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

Als het wintert, doe je best stevige winterkleden aan, met muts en handschoenen. Heb je een verrekijker, dan mag je die uiteraard meebrengen. Heb je "nog" geen verrekijker, geen probleem, je kan de vogels ook bekijken door onze telescoop. Om 16u komen we terug met de veerboot.

Erik is onze gids en voor info mag je bellen naar Erik, 03/887.13.72 of Ria, 03/289.73.66

Woensdag 20 februari en woensdag 19 maart: Braakballen pluizen

Braakballen van uilen zijn misschien wel een beetje vies en ze ruiken niet zo lekker, maar ze zijn wel superinteressant. Dankzij die uilenballen kunnen we immers veel te weten komen over alle muizensoorten. Kerkuilen zijn echte muizenjagers en kieskeurig zijn ze al helemaal niet.

Alle muizensoorten die in de wijde omgeving van een kerkuilenbroedplaats rondkruipen lopen het risico, om...juist, in zo'n braakbal terecht te komen. Niet helemaal natuurlijk, wel de haren, beentjes en schedeltjes. Bij het pluizen komen die schedeltjes te voorschijn, en dan wordt het pas spannend, want bij welke muizensoort hoort dat schedeltje?

Om dat te weten te komen, kom je naar één van beide namiddagen:

- Woensdag 20 februari in Aartselaar, Par. Centrum, B. Van Ertbornstraat 7, van 13u45 tot 16u
- Woensdag 19 maart in Rumst, Home van der Taelen, Visserstraat 87, van 13u45 u tot 16u

Deelnameprijs: Kids: 0,50 euro - grootouders: 1 euro (ter plaatse te betalen)

Voor kinderen vanaf ca. 8 jaar.

braakballen pluizen door leerlingen basis-school 't Venneke in Willebroek
foto Marianne Janssege

Woensdag 23 april: Knutselen van een vlinder-villa

Vlinders... Deze prachtige insecten sieren onze tuinen in de lente en in de zomer!

Maar wat gebeurt er 's nachts en in de winter met deze diertjes?

Waar vinden zij beschutting tegen koude en regen? Om deze dieren grotere overlevingskansen te bieden en om in het voorjaar te kunnen genieten van hun kleurenpracht, knutselen onze kinderen samen met hun grootouders een echte vlindervilla.

20 kids vanaf 8 jaar kunnen op woensdagnamiddag 23 april van 13u45 tot 16u een vlinderkast komen ineenknutselen in het Jeugdlokaal van het Sportcentrum van Aartselaar, Kleistraat 204.

De materiaalkosten bedragen 8 euro. Vooraf inschrijven is wel noodzakelijk en dient te gebeuren ten laatste vrijdag 21 maart bij Ronny Verelst, 03/887 82 25 - ronnyverelst@telenet.be.

Het deelnamebedrag mag gestort worden op rekening 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar.

Dagpauwoog - foto Ronny Verelst

Tiengemeten: Natuureiland van weemoed, weelde en wildernis

Luc Van Schoor

Er gebeurt iets groots, iets fantastisch op Tiengemeten, het laatste echte eiland van Zuid-West Nederland, een bootreis verwijderd van het jachtige, moderne leven op de vaste wal

Het hele landbouweiland, duizend ha groot, temidden van het Haringvliet, wordt in één keer puur natuur.

Echt wilde natuur, met stromende geulen en kreken. Waar je eindeloos kunt wandelen door gebaad en ongebaand terrein.

De meeste Nederlanders en enkele Vlamingen kennen Tiengemeten wel, of hebben er op zijn minst van gehoord. Sommigen weten zelfs bij benadering waar het ligt. Maar slechts weinigen kunnen zeggen dat zij er ooit geweest zijn. En waarom zou je ook? Want wat is er te beleven op deze vergeten snipper polderland, die al eeuwenlang onopvallend daar midden in het Haringvliet ligt? Een plek bovendien waar je nooit in een opwelling, onderweg van A naar B, even naartoe kunt gaan. Want je moet er echt moeite voor doen om er te komen.

Voorgeschiedenis

Aan het begin van de zeventiende eeuw slibt in het Haringvliet een zandplaat op van krap vijf hectare. Een halve hectare heet dan nog een gemet, vandaar de naam: Tien gemeten. Beetje bij beetje polderen de Hollanders tussen 1750 en 1860 het land in. Uiteindelijk bestaat het eiland uit zeventien hectare landbouwgrond en ook nog eens driehonderd hectare buitendijks: de Blanke Slikken. Op de kleiige grond is het goed boeren. In de negentiende eeuw worden meekrap, tarwe en vlas verbouwd, later piepers, witlof, bieten en granen. Van de Blanke Slikken worden tot 1970 (de sluiting van de Haringvlietsluizen) ook riet en biezen geoogst, daarna niet meer: het getij dat overblijft komt niet hoog genoeg waardoor het rietland verruigt.

Eeuwenlang kabbelde het leven kalmpjes voort op Tiengemeten. Het eiland was lange tijd in particulier bezit. Er woonde een handjevol boeren die het land pachtten en er tarwe, aardappelen, suikerbieten, witlof en nog wat meer verbouwden. Verder gebeurde er eigenlijk nooit wat. Of het zou de stormvloed van 1953 moeten zijn, die in de nacht van 31 januari op 1 februari van dat jaar het zuidwesten van Nederland teisterde en Tiengemeten niet spaarde. Op diverse plaatsen bezweken de dijken en binnen een paar uur was het hele eiland overstroomd, waarbij twee inwoners omkwamen. Een tragedie voor de kleine eilandbevolking, maar tegen de achtergrond van het totale aantal van ruim 1.800 slachtoffers van deze ramp slechts een kanttekening bij het nieuws van die dagen.

Tot de jaren veertig van de vorige eeuw lijkt Tiengemeten een vergeten stukje Nederland. Na de tweede wereldoorlog wordt dat ineens anders. De plannen voor een nieuwe bestemming buitelen over elkaar heen. Tiengemeten wordt misschien een groot wooneiland, een vrachtvliegveld, een kerncentrale, een park voor vakantiebungalows en weer later een opslagdepot voor verontreinigd slib. Telkens ketsen de plannen af. In de jaren tachtig en negentig wordt duidelijk dat er beleid moet komen voor de natuur die nog over is in Nederland. Het kabinet stelt het natuurbeleidsplan vast, met daarin een ambitieus plan voor een ecologische hoofdstructuur door Nederland. Tiengemeten hoort daarbij, want het biedt unieke mogelijkheden voor het herstel van zeldzame zoetwatergetijdennatuur. In 1994 schrapt de provincie Zuid-Holland de baggerbergingsplannen en wijst Tiengemeten definitief aan als natuurontwikkelingsgebied.

Na het besluit om van Tiengemeten natuur te maken koopt Natuurmonumenten met hulp van de overheid het eiland in 1996 in één keer aan van Fortis/AMEV. Natuurmonumenten ontwikkelde namelijk een inrichtingsplan voor Tiengemeten waarin geen plaats meer is voor landbouw. Op Tiengemeten moet de natuur weer zijn gang kunnen gaan. Voor het eerst op deze schaal gaan de Hollanders vrijwillig een stuk van hun op de zee veroverde land teruggeven aan het water, door de dijken te verlagen. Het in- en uitstromende water zal van het land een moerassige wildernis maken, met een rijk gevarieerde planten- en dierenwereld. Prachtig, maar de boeren zouden er wel voor moeten wijken.

Boeren en andere bewoners

Voor zes boerengezinnen heeft het besluit om van Tiengemeten natuurgebied te maken, ingrijpende gevolgen gehad. Ze zijn weg van het eiland, waar hun familie soms decennia achtereen boerde. Agrariërs in Nederland die moeten wijken voor natuur staan niet in de kou. De boeren kregen een marktconforme prijs voor hun land. Boven-

dien is er nieuwe grond voor ze gekocht. Het vertrek van Tiengemeten betekende dus niet het einde van hun bedrijven. De zes boerenbedrijven zijn reeds enkele jaren geleden verhuisd naar een nieuw bedrijf elders in Nederland. De laatste boer bewerkte in 2005 voor het laatst zo'n 100 ha land in het westelijk deel van Tiengemeten, terwijl in het oostelijk deel de natuurontwikkeling startte. De ondernemer beschikt ondertussen over een passend vervangend bedrijf op de vaste wal.

Voor de circa vijftien huurders van de (vakantie)woningen zijn regelingen getroffen. Ze konden blijven. Een aantal huurders is wel verhuisd om de aanleg van natte gebieden mogelijk te maken

Natureiland met drie gezichten

Toen de provincie Zuid-Holland Tiengemeten aanwees als gebied voor 'getijdennatuur, ook geschikt voor recreatie met herkenbare cultuurhistorie' was nog niet duidelijk hoe het eiland precies zou gaan worden

Na gedegen ecologisch, cultuurhistorisch onderzoek en creatieve sessies met externe deskundigen ontstond een ambitieus plan.

Bij het uitwerken van de exacte inrichting – waar wordt gegraven en waar niet – is de ontstaansgeschiedenis en dus de natuurlijke gesteldheid van het terrein bepalend geweest. Doordat het eiland bestaat uit steeds opnieuw aangeslibde en later ingepolderde stukken grond, zijn er natuurlijke hoogteverschillen. Moerassen en plassen konden dus het eenvoudigst in de laagste delen worden gemaakt. Zo gebeurde het ook. Cultuurhistorisch waardevolle delen en gebouwen bleven behouden. Met een beperkt aantal ingrepen werd het eiland omgevormd tot drassige natuur die in de wintermaanden grotendeels onder water staat en naar de zomer toe geleidelijk aan droger wordt. Een complete metamorfose onderging Tiengemeten. Akkers en wegen gingen afgelopen jaren op de schop om plaats te maken voor natte natuur.

Samen met de al bestaande Blanke Slikken en Griendweipolder is er een aaneengesloten gebied van ruim 1000 hectare waternatuur gerealiseerd. Dwars over het eiland is een kreek gegraven. Met het doorsteken van de zuidelijke dijk kwam het eiland onder directe invloed van de dynamiek van het Haringvliet, met wisselende waterstanden en vrij spel

van water en wind. Door de werking van eb en vloed ontstaan rietvelden, ruigten en kleinere krekken.

Zo wordt Tiengemeten een eiland met drie gezichten: Wildernis, Weelde en Weemoed.

Wildernis in het westen en zuiden waar natuur en water vrij spel hebben. Weelde in het midden als een uitgestrekt uitgestrekte paradijs voor vogels en planten. Weemoed in het oosten in de vorm van cultuurhistorisch herstel van de Oude Polder

Weemoed

Het oosten, de Oude Polder die in 1750 als eerste werd bedijkt, wordt het land van Weemoed. Rond 1760 stond hier al een boerderij. Natuurmonumenten wil op deze plek de herinnering aan het rijke verleden levend houden. Hier omgeven boomgaarden en hooilandjes de monumentale boerderijen. In een deel van de polder vindt straks de oude Zeeuwse tarweteelt weer plaats: smalle, begreppelde percelen waar afwisselend koolzaad, wintertarwe, veldbonen, vlas en andere oude landbouwgewassen op biologische wijze worden verbouwd. Hierdoor krijgen bijzondere akkeronkruiden weer een kans. Ook vogels als gele kwikstaart en patrijs profiteren mee van de overvloed aan voedsel.

Weelde

De Midden- en Benedenpolder in het midden van het eiland worden weelderig en weids. Dit deel ligt van nature wat lager en heeft een bodem die het water slecht doorlaat. De gemalen worden stilgezet en dankzij regen en stormen veranderen de polders 's winters in één groot open water. Duizenden ganzen, smienten en andere eendensoorten komen hier veilig rusten. In het voorjaar komen op de droogvallende grond duizenden zoniet tienduizenden steltlopertjes foerageren. Ook voor lepelaars en zilverreigers is het ondiepe water een goed gevulde dis. Grauwe ganzen 'gebruiken' het open, veilige en voedselrijke moeras om in mei/juni te ruien.

De Vliedberg is opnieuw aangelegd op zijn vroegere plaats als uitzichtpunt over de Weelde en Wildernis. Vliedbergen zijn verhoogde plaatsen in het landschap, waar mens en dier bij overstromingen hun heil zochten (vlieden is vluchten). De riettelers die aan het werk waren in de rietlanden aan de randen van het eiland, trokken zich bij hoog water terug op deze vliedberg. Later deed hij dienst als veiligheidsmaatregel voor als de dijken het zouden begeven.

Foto Luc Van Schoor

Wildernis

Op het grootste deel van Tiengemeten wordt échte getijdennatuur geboetseerd door het water. Aan de zuidkant van het eiland is begin september een twintig meter breed gat in de dijk gegraven op dezelfde plaats waar tijdens de noodlottige storm van 1 februari 1953 de dijk doorbrak. Het gat is het begin van een metersbrede kreek die over het eiland naar het westen loopt. Daarmee komt het eiland onder invloed van de 30cm tijverskil van het Haringvliet. Deze 'kleine' eb en vloed doen uitgestrekte rietvelden, ruigten en kleinere krekken ontstaan.

Bijzondere getijdenplanten, zoals de spindotter en bittere veldkers breiden er hun leefgebied uit. Ook zeebies, harig wilgenroosje en riet maken het voormalig landbouwland tot een waterige Wildernis. In augustus kleurt het geel door bloeiende late guldenroede. Noordse woelmuis, blauwborst, kiekendief, waterral en wellicht zelfs een roerdomp gaan deze immense Wildernis bevolken. De nieuwe Wildernis wordt wilder dan de huidige rietruigte op de Blanke Slikken. De Blanke Slikken liggen namelijk een meter hoger en het water kan er niet vrij stromen. In de nieuwe wildernis heerst de dynamiek van het water die getijdennatuur maakt: zeldzaam in heel Europa.

Natuurwinst

De winst die gehaald wordt door natuur te maken van dit eiland is natuurlijk, landschappelijk en recreatief, maar ook zeldzame soorten zullen van deze omslag profiteren. Hieronder een korte impressie van de te verwachten "natuurwinst".

Op dit moment leeft er op Tiengemeten in de Blanke Slikken al een grote populatie Noordse woelmuizen, een zeldzaam diertje, dat erop vooruit zal gaan bij nog meer Wildernis.

De ontwikkeling van het eiland zal ook voor vissen een stuk interessanter worden met zijn krekken en ondiepe wateren. Onder andere bittervoorn, meerwal, modderkruiper en steur kunnen daar op termijn van profiteren.

Natuurlijk zijn er veel planten die van de moerassige of hooilandachtige omstandigheden met een zoetwatergetij gaan genieten – voorbeelden van zeldzame soorten die kunnen toenemen zijn heemst en spindotterbloem.

Tenslotte worden er veel gevleugelde gasten verwacht. In de eerste jaren nadat het contact met het buitenwater is hersteld, zullen grote delen van het gebied sterk sliktig zijn. Naar verwach-

ting zullen van die foerageermogelijkheden weidevogels, ruiters en soorten als witgatje en oeverloper profiteren. Als broedvogels zijn soorten als waterral, porseleinhoen en, wellicht op de wat drogere delen, kwartelkoning te verwachten. Ook de grauwe gans, die in het Haringvlietgebied sterk is uitgebreid, zal er ongetwijfeld zijn stek vinden net als diverse eendensoorten.

Daar staat tegenover, dat soorten van het cultuurland als veldleeuwerik, graspieper en gele kwikstaart snel aan belang zullen inboeten. Binnen enkele jaren zullen de moeraszones zich naar alle waarschijnlijkheid voldoende ontwikkeld hebben om broedgelegenheid te bieden aan soorten als roerdomp, bruine kiekendief en verschillende kleine rieten struweelvogels. Uiteindelijk zullen hoog opschietende struiken en bomen voorwaarden moeten scheppen voor aalscholver, blauwe reiger, lepelaar en - met het risico van 'wishful thinking' - de kwak, vis- en zeearend. Feit is in ieder geval wel dat de vogelaars er de komende jaren een interessant studiegebied bij krijgen.

Begrazing

Schotse Hooglanders, paarden en 'gewone' koeien spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van Tiengemeten. Op dit natte, voedselrijke eiland schieten wilgen en elzen, maar ook kruiden, biezen en riet met grote snelheid uit de grond. De grazers vertragen dit proces van dichtgroeien. Ze zorgen ook voor een gevarieerde begroeiing. In een oud opengetrapt gat ontkiemt een andere plant dan in een intensief 'begraasd' stukje.

Toekomst

De natuur op Tiengemeten blijft nog minstens vijftig jaar volop in beweging, maar vanaf de eerste dag zijn de ontwikkelingen razend interessant. Het herstel van de zoetwatergetijdennatuur, die vroeger zo gewoon was en nu zo schaars geworden is, wordt op de voet gevolgd. Wie weet wordt Tiengemeten straks net zo boeiend als de Biesbosch vroeger was, vooral als de Haringvliet-sluizen, zoals gepland in 2015, weer een stukje open gaan. Er zullen rietgorzen ontstaan, met spindotters en lisdodde. Zo wordt Tiengemeten een onmisbare schakel in een reeks bijzondere en oer-Hollandse deltanatuurgebieden, van de zilte buitendijkse schorren bij de Kwade Hoek via de brakke gorzen van de Scheelhoek en de vloedbossen van de Rhoonse grienden tot aan het zoetwatermoeras van de Biesbosch.

Natuur en recreatie

Tiengemeten heeft de natuurliefhebber veel te bieden. Ongeveer 700 hectare nieuwe natuur is nu beschikbaar voor de bezoeker. Over het eiland zijn drie wandelroutes uitgezet.

In het midden van het eiland staat de Margeritahoeve, het informatiecentrum van Natuurmonumenten. Dit is een van de oudste hoeves op het eiland, gebouwd in 1804. Het informatiecentrum geeft u op woensdagen en in de weekends tussen 10 en 17 uur een goede indruk van de bijzondere natuur op dit eiland. Er is een tentoonstelling over het vroegere en toekomstige Tiengemeten. U kunt hier terecht voor koffie en thee en informatie over de drie wandelroutes op het eiland. U kunt uw route uitstippelen op de grote oriëntatiekaart.

Op de hogere delen zijn goed begaanbare paden aanwezig. Wandelend kunt u vogels bespieden vanuit de vogelkijkhutten of vogelkijkscherm. Vanaf de Vliedberg hebben bezoekers een fraai uitzicht over het eiland

Op de oostpunt van het eiland, op ongeveer 30 minuten vanaf de pont, ligt herberg/natuurcamping Suzannahoeve. Hier kunt u overnachten, in een kamer in de herberg of op de naastgelegen camping

In de Suzannahoeve bevindt zich een eetcafé en bij lekker weer kunt u buiten op het terras terecht.

Enkele gebouwen moeten nog gerestaureerd en ingericht worden. In 2007 openen 2 musea hun deuren: het nationale Rien Poortvlietmuseum en het Streekmuseum Hoeksche Waard, beide vlakbij het informatiecentrum. Mogelijke bestemming voor een statige hoeve aan de noordelijke dijk in Oost is deze in te richten als zorgboerderij. Voor enkele huizen in West is de mogelijke bestemming natuurvakantiehuizen.

Door zijn grootte en zonering zal het eiland, zelfs op 'toeristische' dagen, een aangename rust, stilte en weidsheid uitstralen. De verwachting is dat het natuureiland jaarlijks circa 40.000 bezoekers zal trekken

Een laatste tip voor mensen die niet altijd de gebaande wegen willen volgen. Wandelaars mogen het hele eiland afstruinen, wel zijn laarzen en niet al te nette kleding op een tocht door de Wildernis geen overbodige luxe.

Tijdens de uitstap van 27 januari 2008 kan u kennismaken met natuureiland Tiengemeten: een aanrader!

Natuurpunt Rupelstreek pleit voor aansluiting Rupelgemeenten bij het regionaal landschap Rivierenland

In de loop van de komende weken, wellicht maanden moeten de gemeentebesturen van de 5 Rupelgemeenten: Boom, Hemiksem, Niel, Rumst en Schelle een belangrijke beslissing nemen.

Met name wat betreft de toetreding tot het Regionaal Landschap Schelde-Durme of het op te richten Regionaal Landschap Rivierenland (Rupel/Dijle/Nete/Zenne). Belangrijk om weten is dat een Regionaal Landschap een vereniging is, waarin zowel de gemeenten en provincie (minimum 1/3), de natuurverenigingen (minimum 1/3), landbouw, recreatie, toerisme (samen max 1/3) vertegenwoordigd zijn. De contouren van een regionaal landschap moeten betrekking hebben op een streek met een eigen identiteit en cultuurgeschiedenis.

Doelstelling is een samenwerking tussen de betrokken doelgroepen om te werken aan het behoud van het streek-eigen karakter van de streek door middel van natuurrecreatie, natuureducatie en recreatief medegebruik. Daarnaast kan er gewerkt worden aan het natuurbehoud, bijvoorbeeld door de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen: knobbomen, hagen, heggen, houtkanten en kleine bosjes buiten de natuurreservaten.

Momenteel zijn in Vlaanderen 11 regionale landschappen erkend. In de provincie Antwerpen is er momenteel nog geen regionaal landschap actief. Naast de erkende regionale landschappen, zijn er momenteel enkele regionale landschappen in oprichting, onder meer het regionaal landschap Schelde/Durme. De Oost-Vlaamse gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele maken er deel van uit. Enige tijd geleden stelde de provincie Antwerpen aan de 5 Rupelgemeenten voor om toe te treden tot het interprovinciaal regionaal landschap Schelde-Durme, dat dan wel van naam zou veranderen. Ondertussen nam de stad Mechelen het initiatief om eveneens een regionaal landschap op te richten, waarbij de benedenlopen van de grote rivieren Rupel, Nete, Dijle en Zenne het bindmiddel zouden zijn. Met één werden de Rupelgemeenten voor een dilemma geplaatst: aansluiten bij het regionaal landschap Schelde/Durme of mee het regionaal landschap Rivierenland oprichten.

Natuurpunt Rupelstreek is zich ervan be-

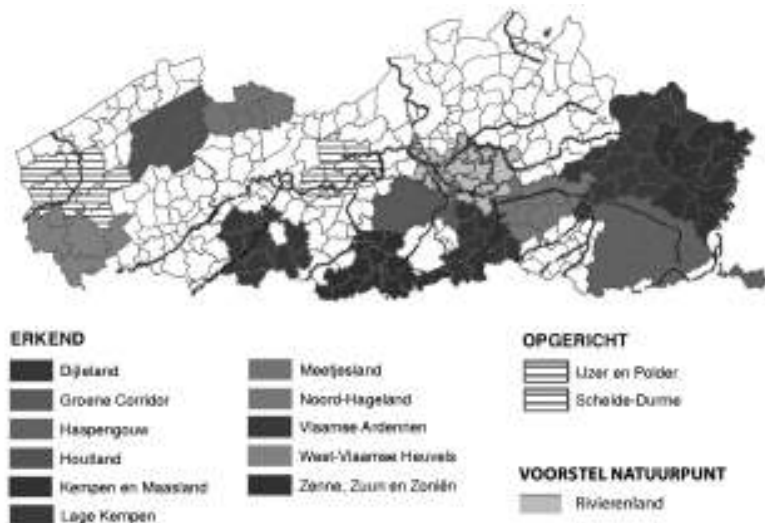
wust dat dit voor de gemeentebesturen van de vijf Rupelgemeenten geen gemakkelijke keuze is. Eén van de belangrijkste troeven van de Rupelstreek is immers de unieke ligging in het rivierenlandschap van Schelde, Rupel en Nete, waarbij de naambekendheid van met name de

Schelde een erg belangrijke troef is. De Schelde is een naam die klinkt als een klok, de toetreding van de Rupelgemeenten tot het regionaal landschap Schelde-Durme lijkt dan ook erg logisch. Anderzijds is er de naamverbondenheid van onze regio met de Rupel, een rivier die momenteel een ware metamorfose doormaakt, van een dode naar een levende rivier, een rivier die opnieuw bevolgen wordt door duizenden watervogels. Deze troef van een heroplevende rivier zal de komende jaren en decennia nog intens toenemen. Wanneer we het kaartje van het regionaal landschap Schelde/Durme bekijken, merken we dat dit gebied zich, na de mogelijke toetreding van de vijf Rupelgemeenten zou uitstrekken van Laarne en Wetteren in het westen tot de Rupelgemeenten in het oosten. Natuurpunt Rupelstreek vreest dan ook dat de Rupelstreek figuurlijk gaat verdrienen in dit grote geheel.

Natuurlijk zijn er bij de keuze die de Rupelgemeenten moeten maken, nog andere factoren die meespelen. Het regionaal landschap Schelde-Durme is al meer dan anderhalf jaar actief rond de Schelde en de Durme; hun dossier lijkt dus verder te staan dan dat van het Rivierenland.

Tegen de zomer van 2008 zou het regionaal landschap Schelde/Durme al een aanvraag mogen indienen tot een voorlopige erkenning. Een mogelijke erkenning, ergens in najaar van 2008, betekent ook extra Vlaamse werkingsubsidies. Ook hier lijkt de keuze weer logisch.

Daartegenover staat echter de garantie, dat bij de oprichting van een regionaal landschap Rivierenland, de stad

Mechelen vanaf 2008 een voltijdse coördinator niveau A1 met werkingsmiddelen zou inbrengen en de provincie Antwerpen een subsidie zou toekennen van 75.000-80.000 euro.

Financieel zou het regionaal landschap Rivierenland dan, per ha gerekend, ook geen slechte beurt maken.

Belangrijk aandachtspunt is ook dat, als de Rupelgemeenten uiteindelijk zouden kiezen voor de aansluiting bij het regionaal landschap Rivierenland, ze medeoprichters zouden zijn, terwijl ze bij het regionaal landschap Schelde/Durme enkel aansluitende gemeenten zijn.

Mogelijk komt het secretariaat van het regionaal landschap Rivierenland in Mechelen. Deze stad is zowel voor beleidsmakers als voor geïnteresseerde inwoners uit de Rupelstreek veel bereikbaarder dan het huidige secretariaat van het regionaal landschap Schelde/Durme, dat zich in Gent bevindt.

Ondanks het later opstarten van het officiële regionaal landschap Rivierenland zal dit regionaal landschap sneller een verbondenheid van mensen creëren, waarbij de nabijheid van een stad zoals Mechelen een belangrijke troef is. Daarenboven kan de Rupelstreek vanuit de Schelde, via de Rupel fungeren als een natuurlijke en toeristische poort naar het rivierenland van Nete, Dijle en Zenne.

Zoals eerder vermeld beseft Natuurpunt Rupelstreek dat dit een moeilijke keuze is voor de bestuurders van de vijf Rupelgemeenten. Uiteindelijk zal er een keuze gemaakt moeten worden. Natuurpunt Rupelstreek zal die keuze respecteren en is uiteraard bereid om positief mee te werken aan de projecten, die via een regionaal landschap gerealiseerd kunnen worden.

Grote boomplantdag in De Reukens in Aartselaar :

Koop en plant een boom en steun Kom op tegen Kanker!

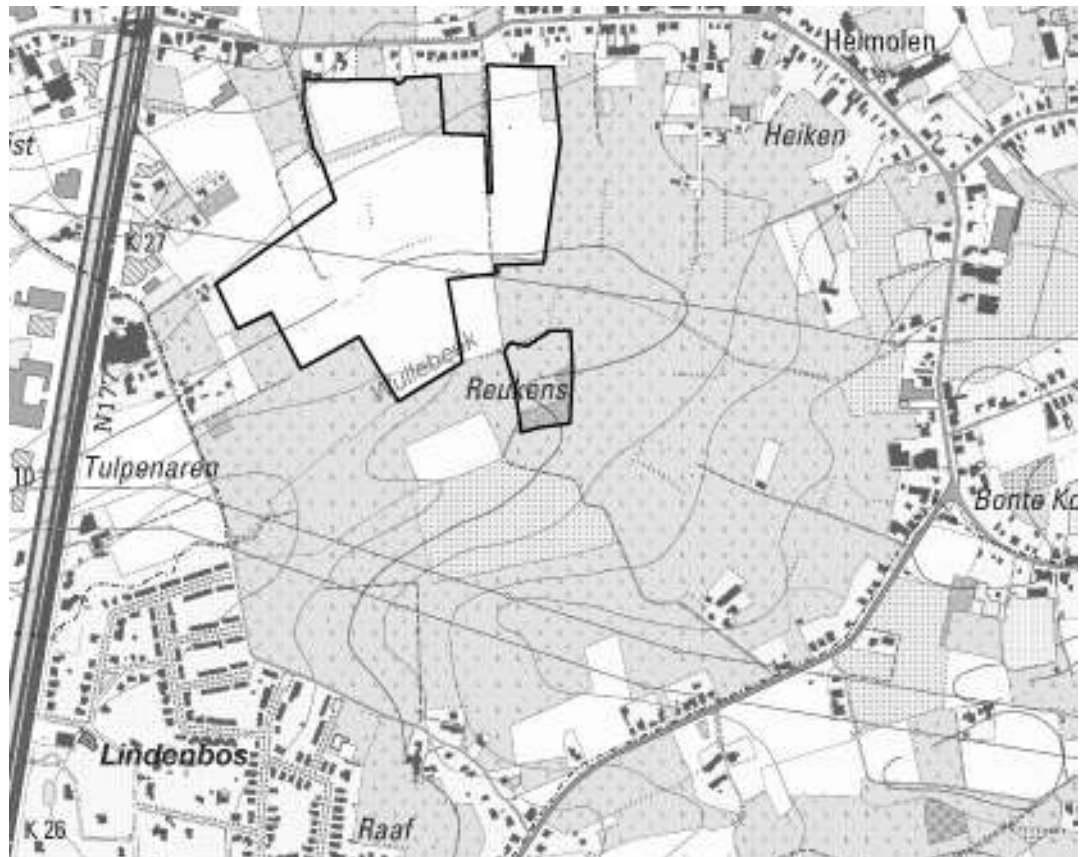
In het najaar werden door de Vlaamse overheid (Agentschap voor Natuur en Bos) en de gemeente Aartselaar 21 ha gronden aangekocht in De Reukens in Aartselaar. Een initiatief dat we als Natuurpunt enkel kunnen toejuichen. Het is immers een belangrijke stap tot behoud van dit stuk groengebied in de gemeente Aartselaar.

Tijdens het Vlaamse Boompjesweekend op zondag 16 maart 2008 vindt een grote boomplantdag plaats in De Reukens. Dan wordt 7 ha van De Reukens beplant met inheemse bomen.

Bovendien kadert dit project in de **Kom op tegen Kanker-actie**. Aartselaar is uitgekozen als het provinciaal project van 2008. Die dag zullen ook Andrea Croonenberghs en Pol Goossen aanwezig zijn om daadwerkelijk als meter en peter het project te ondersteunen. Naast Burgemeester en Schepenen worden gouverneur Camille Paulus en Vlaams minister-president Kris Peeters verwacht. Ook Frank Deboosere, de voorzitter van Kom op tegen Kanker zal ons met een bezoekje vereren. Er zal ruime animatie voorzien zijn i.s.m. de lokale verenigingen en met de Vereniging voor Bos in Vlaanderen. Er is tevens gelegenheid tot een hapje en een drankje.

Wat verwachten we van jou, beste Natuurpuntlid uit Aartselaar en de Rupelstreek?

Vanaf nu kan je een **boom aankopen tegen 7 euro**. In ruil voor je geld krijg je een boomkaars, een informatieve folder en een boomlint, waarop je je naam of een wens kan schrijven. Met dit boomlint kan je je op 16 maart tussen 10 u en 16 u aanbieden om je eigen boom te komen planten. Kan je op

die dag zelf niet aanwezig zijn? Geen nood, wij planten de boom in jouw plaats, i.s.m. het Agentschap voor Natuur en Bos.

Als Natuurpunt moeten we ons duidelijk laten horen en zien. Als we namelijk 240 bomen kunnen verkopen, krijgen we een eigen afgebakend Natuurpuntperceel. Met jouw hulp streven we naar twee percelen: dus een verkoop van 480 bomen !!!!! Maar dat mogen er ook meer worden. Help ons daarbij. Je komt op voor natuurbehoud en je weet bovendien dat de opbrengsten van de actie naar het goede doel gaan: de Kom op tegen Kanker-actie.

Wens je een boompakket te kopen?

Stort dan snel 7 euro (of een veelvoud ervan) op rek.nr. 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar, J. Kennedylaan 22 2630 Aartselaar met als mededeling "Boompakket". Je pakket zal je zo snel mogelijk thuis bezorgd worden. Meer info op www.natuuraartselaar.be of bij Luk en Ria Smets-Thys, luk.smets@telenet.be of op de Milieudienst van de gemeente Aartselaar: 03/870 16 25

Paddenraapacties op de Groenenhoek in Aartselaar!

Binnenkort gaan ze weer op stap om de liefde te bedrijven. Ze zijn zich van geen gevaar bewust en steken traag maar roekeloos de straat over. Ze zijn misschien niet moeders mooiste, maar ze gedragen zich nuttig als insectenetters. Wie zijn ze?

Het zijn de **padden, kikkers en salamanders** die elk voorjaar massaal naar hun voortplantingspoel trekken. Vanaf februari tot einde maart heb je kans om 's avonds amfibieën op straat te zien. Overal in Aartselaar? Neen. De belangrijkste "oversteekplaatsen" zijn de Groenenhoek en de Zinkvalstraat. Gedurende deze twee maanden organiseert Natuurpunt Aartselaar raapacties van overtrekkende padden, kikkers en salamanders in de Groenenhoek. We helpen deze dieren bij het vallen van de schemering. In februari is dit reeds van ca 18.30 u tot ca. 21 u. In maart – als het al iets langer licht blijft – spreken we af rond 19 u en wandelen meermaals op en neer tot ca 21.30 u. **Alle hulp hierbij is dan welkom!**

Meebrengen: een zaklamp en indien mogelijk een fluorescerend vestje of een fluobandje. Wij bezorgen je bij deelname een mooie kleurenfolder met heel veel wetenswaardigheden en prachtige foto's over deze amfibieën.

Wil je hieraan meewerken of wil je meer info, neem dan vanaf 10 januari contact op met Ronny Verelst, 03/887 82 25 - ronnyverelst@telenet.be. We stellen een taakverdeling op, waarbij "nieuwelingen" steeds met een "ancien" kunnen mee-

Gewone pad- foto Peter Hofman

gaan. Nu reeds data opgeven is onmogelijk, vermits het trekgedrag van deze amfibieën zeer sterk bepaald wordt door de weersomstandigheden. **Ze trekken enkel als de temperatuur hoger is dan 6 graden en bij vochtig weer.** We peilen – als je interesse hebt om mee te werken – naar je vrije avonden en nemen dan weer contact met je op.

Doe mee aan de fotowedstrijd van Natuurpunt Aartselaar !

In het voorjaar plant Natuurpunt een grote lentehappening voor de Aartselaarse bevolking. Als onderdeel hiervan kunnen alle geïnteresseerden deelnemen aan een fotowedstrijd. Maak een originele, sfeervolle of leuke foto rond het thema:

NATUUR IN AARTSELAAR

Jouw foto('s) worden tentoongesteld in het Parochiaal Centrum tijdens de grote happening op zondag 20 april 2008. Aansluitende tentoonstelling van 22 april tot en met 4 mei in de foyer van het Cultureel Centrum

Voorwaarden fotowedstrijd:

- Er zijn **twee deelnamecategorieën**: Categorie 1: jeugd tot en met 16 jaar
Categorie 2: jongeren en volwassenen vanaf 17 jaar
- De foto's moeten in Aartselaar genomen zijn, dus plaats van opname melden.
- De afgedrukte foto's dienen het formaat te hebben van 15 x 20 cm tot 20 x 30 cm.
- Zowel zwart-wit foto's als kleurenfoto's zijn toegestaan
- Bij elke foto dienen het onderwerp, opnameplaats en naam, adres en leeftijd van de fotograaf vermeld te worden.
- Elke deelnemer mag meerdere foto's indienen.
- De foto's dienen uiterlijk in het bezit te zijn van Natuurpunt Aartselaar op **maandag 31 maart 2008**. Bezorgen bij Smets-Thys, J. Kennedylaan 22 2630 Aartselaar, 03/289 73 66
- De foto's worden tentoongesteld in het Parochiaal Centrum, B. Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar tijdens de Natuurpunt happening op zondag 20 april 2008.
- Vanaf dinsdag 22 april tot en met zondag 4 mei zijn de foto's ook te bekijken tijdens de kantooruren in het Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Faillelaan 34 te Aartselaar
- Een jury, bestaande uit medewerkers van Natuurpunt Aartselaar en Fotoclub Fodiac, beoordeelt de foto's.
- Aan de fotowedstrijd zijn mooie prijzen verbonden per categorie. Er zal ook een publieksprijs uitgereikt worden
- Prijswinnaars worden ten laatste op woensdag 16 april verwittigd. Prijsuitreiking op zondag 20 april.

Activiteiten Natuurpunt Rupelstreek

Zaterdag 5 januari: Natuurbeheer in het Niels Broek

In het Niels Broek valt er steeds heel wat te doen: het hakhoutbeheer, het opsnoeien van de Canadese populieren, kortom... vele helpende handen zijn welkom. Heb je enkele uurtjes vrij om het Niels Broek weer wat mooier te maken, dan ben je welkom van 9u tot 12u

Afspraak: 9u aan de Korte Hameldijk (einde Broeklei)

Meebrengen: werkkledij, stevige handschoenen, handbijl

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Einde: omstreeks 12u

Zondag 13 januari: Boottocht op de Schelde

Na een jaartje onderbreking knopen we opnieuw aan met een goede traditie, een boottocht op de Schelde. Dit jaar varen we met de Jan Plezier voor een ruim 6u durende tocht richting het Verdrongen Land van Saeftinghe en dan verder tot Walsoorden. De Jan Plezier is een prima boot voor een dergelijke excursie, de overdekte zitruimten zijn verwarmd, meer fervente vogelkijkers kunnen ook op het open dek hun hart ophalen.

Onderweg is het niet enkel genieten van de Antwerpse skyline en het Antwerpse havengebied, maar kunnen we vooral genieten van de Schelde, een rivier die de laatste 10 jaar een echte metamorfose heeft doorgemaakt. Onze gids aan boord is Tom Ysebaert, Tom zal ons heelwat kunnen vertellen over het ecologisch herstel van het Schelde-estuarium. Hij is dan ook postdoctoraal reearcher in de Department of Spatial Ecology te Yerseke, een instituut dat de dynamisme van estuaria en kusten bestudeert. Tijdens de boottocht staan vooral de watervogels in de belangstelling.

Mooie natuurbeelden van de schorren met de typische rietlanden krijg je er gratis bovenop.

En met wat geluk zien we zelfs enkele zeehonden.

Afspraak: 9u30 veersteiger, einde Callebeekstraat, Hemiksem.

Meebrengen: winddichte en warme kledij, verrekijker, telescoop, fototoestel, picknick, drank is te koop op de boot, alsook soep.

Inschrijven kan tot 5 januari door een storting van 14 euro (volw.) of 9 euro (-16 jarigen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, met vermelding: Boottocht Schelde, het aantal personen en je telefoonnummer

Terug in Hemiksem: omstreeks 16u30

Info: Luk Smets 03/289.73.66

Vrijdag 8 februari: Ledenavond Natuurpunt Rupelstreek, met onder meer een ontdekkingsreis door Spitsbergen en Namibië

Vanavond ben je van harte welkom op onze jaarlijkse ledenavond. We starten met een terugblik op de verschillende projecten van Natuurpunt Rupelstreek, daarna kijken we vooruit naar het nieuwe jaar. Tevens stellen we een aantal van onze actieve medewerkers aan u voor. Daarna gaan we op wereldreis van het hoge noorden van Europa tot het diepe zuiden van Afrika.

Jan Kelchtermans uit Duffel is naast een natuurfreak ook een echte wereldreiziger, tijdens de zomer van 2006 bezocht hij voor de 8ste keer Scandinavië.

Het hoogtepunt van deze reis was echter een aansluitend bezoek aan Spitsbergen of Svalbard. Gedurende een week maakte hij deel uit van een internationaal gezelschap op de Origo, een klasse 3 ijsbreker van het Zweedse Polar Quest agentschap. Hoofddoel was het observeren van ijsberen die zich gedurende deze periode het makkelijkst laten observeren op en nabij het pakijns ten noorden van de Svalbard archipelago. Naast deze succesvolle zoektocht, komen ook zwermen alkahtigen, nabij de zodiak opduikende Walrussen, reusachtige gletsjers en adembenemende landschappen in beeld. Jammer genoeg smelt dit UNESCO werelderfgoed tegen een razend tempo als water voor de zon. Wie er niet geraakt in de vrij nabije toekomst, kan dus best even komen genieten van deze beelden!

Kris en Bart De Keersmaecker, zonen van Erik, hebben ondertussen ook al een aardig stukje van de wereld gezien. Eind 2006 bracht een naturreis hen naar Namibië en het noorden van Botswana. Namibië is een boeiend land in zuidwest Afrika en redelijk goed bereikbaar. Enkel de vliegtuigtickets en de huurauto werden gereserveerd, zo konden ze indien nodig het vooropgestelde programma aan de omstandigheden aanpassen. Kris en Bart bezochten alle belangrijke vogelgebieden en ook verschillende Nationale Parken. De bezochte gebieden

Ijsbeer - foto Jan Kelchtermans

abab - foto Bart De Keersmaecker

waren vaak erg verschillend in vogel- en dierenleven, landschap en vegetatie. Enkele afgelegen gebieden lieten ze bewust links liggen, om meer tijd te hebben en rustig te kunnen genieten van landschappen en fauna. Eind oktober, begin november loopt het droge seizoen in Namibië op z'n einde. Een goede periode voor de observatie van grote aantallen zoogdieren aan de drinkplaatsen. Op dat ogenblik zijn dan ook grote aantallen trekvogels uit het Europa aanwezig die er komen overwinteren. Doorgaans valt de eerste regen in Namibië pas in december, maar nu was hij erg vroeg.

Voor Bart was het de eerste Afrikareis, Kris had eerder Ethiopië bezocht.

Bijna alle verhoopte vogelsoorten werden

waargenomen en degene die gemist werden, zijn wellicht een goede reden om er ooit eens terug te keren. Er werden ook grote aantallen en vele soorten grote zoogdieren waargenomen. En dit vooral in de Nationale parken van Etosha en in mindere maten Mahango. Buiten het spectaculaire dierenleven heeft Namibië nog veel meer te bieden. Het landschap is er adembenemend mooi, met vooral de vele indrukwekkende rotsformaties, de immense zoutpanen van Etosha, de vloedvlaktes van de Okavangorivier en om te eindigen de rode zandduinen van Sossusvlei in de Namibwoestijn.

Namibië is een erg veilig en een Westers aandoend land, met alle voorzieningen en goede wegen. Kortom, een echte aanrader en een ideale reisbestemming.

Buiten het noorden, is het grootste deel van het land vrijwel onbewoond. En door de enorme afstanden, kregen we vaak een zalig gevoel van vrijheid. Zelfs in Etosha, dat in het hoogseizoen zowat de toeristische trekpleister is, konden we meestal uren rondrijden zonder een levende ziel te ontmoeten. En konden we in alle rust genieten van de prachtige natuur en het landschap. De presentaties van Jan, Bart en Kris duren ongeveer een uur, daarna hebben we ruimschoots de tijd voor een hapje, een drankje en een babbeltje...

Afspraak: 19u Provinciaal Recreatiedomein de Schorre Kapelstraat 83 2850 Boom

Einde: omstreeks 22u30

Inkom: 1 euro per persoon, als deelname in de onkosten.

Zaterdag 9 februari: Natuurstudiedag ANKONA

Voor de elfde keer op rij heeft in het Provinciehuis in Antwerpen de studiedag van ANKONA plaats. ANKONA staat voor de Antwerpse Koepel voor Natuurstudie. De ontmoetingsdag is bedoeld voor alle vrijwilligers en professionelen die aan natuuronderzoek doen in de provincie Antwerpen.

Naast de voordrachten en discussiemomenten mbt tot de natuurstudie is er ook tijd voorzien om enkele infostands van particulieren, verenigingen en instellingen te bezoeken.

Meer **info:** Koen Cuypers tel. 03/259.12.75 of koen.cuypers@pih.provant.be

Website: www.ankona.be

Let op: **inschrijven** is verplicht en kan tot 31 januari

Zaterdag 16 februari: Tour de Gans in Zuid-Holland

Iedere winter worden onze Lage Landen overspoeld door zo'n miljoen wilde ganzen. Ze komen uit Nova Zembla, streken rond de Barentz-zee, Spitsbergen of het stroomgebied van de Ob in Siberie. Poolreizigers die het eeuwige licht van de arctische zomer ruilen voor de korte winterdagen in Vlaanderen en Nederland. Een ongekend natuurfenomeen dat zich ieder jaar opnieuw voltrekt.

Een overzichtje van de soorten: rotgans, brandgans, kolgans, toendra- en taigarietgans, kleine rietgans en grauwe gans. Canadese gans en Nijlgans horen niet in het rijtje thuis, dat zijn 2 exoten, soorten die hier van nature eigenlijk niet thuishoren, maar die het ondertussen wel naar hun zin hebben in onze Lage Landen.

Om meer mensen te laten genieten van mooie natuurbeelden met duizenden ganzen in een winters decor worden momenteel in Vlaanderen en Nederland heuse Tour de Gansbustochten ingericht, of knusjes vanachter het raam in een warme autobus kijken naar de duizenden ganzen...

Net zoals de voorbije jaren richten we opnieuw een eigen Tour de Gans in. Daarbij kijken we niet enkel vanuit de autobus naar het winters decor met ganzen

op de achtergrond, maar maken we ook enkele wandelingen in een hopelijk winters decor...

Een verrekijker is echt onmisbaar vandaag, maar breng vooral ook warme winterkledij

en stevige stapschoenen mee.

Tot zondag 16 februari, voor een heuse Tour de Gans in Zuid-Holland.

Inschrijven kan tot 9 februari

door een storting van 14 euro

(volw.) of 9 euro (-16 jarigen)

op rekening 001-3598649-25

van Natuurpunt Rupelstreek

2845 Niel, met vermelding: Tour

de Gans Zuid-Holland, het aantal

personen, je telefoonnummer

en opstapplaats: Boom of

Aartselaar.

Afspraak: 7u45 (stipt!) parking

kerk H.Hart Antwerpsestraat

2850 Boom of 8u aan de parking

van het CC 't Aambeeld,

della Faillelaan, Aartselaar

Rotganszen - foto Fons Van den Heuvel

Meebrengen: Warme (heel belangrijk) regenvrije kledij, stevige stapschoenen, picknick, verrekijker, eventueel telescoop.

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Zaterdag 23 februari: Natuurbeheer in het Niels Broek

Vandaag werken we verder aan het natuurbeheer in het Niels Broek. Wat er precies te doen valt, is afhankelijk van eerdere beheerswerken. Heb je ook vandaag enkele uurtjes vrij om het Niels Broek weer wat mooier te maken, dan ben je welkom van 9u tot 12u.

Afspraak: 9u aan de Korte Hameldijk (einde Broeklei)

Meebrengen: werkkledij, stevige handschoenen, handbijl

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Einde: omstreeks 12u

Zondag 24 februari: Vogels kijken aan het spaarbekken Eekhoven Rumst

In december verkenden we voor het eerst de nieuwe vogelkijkhut aan het spaarbekken Eekhoven in Rumst. Dat leverde waarnemingen op van o.a. brilduikers en een heleboel eendensoorten.

Kijken we vandaag naar dezelfde vogelsoorten of zit er misschien nog een verrassing in...

Afspraak: 10u Lazaruskapel, Lazarusstraat Rumst

Meebrengen: Verrekijker, vogelgids, stevige wandelschoenen

Einde: omstreeks 12u

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Zaterdag 8 maart: Knotwilgen knotten langs de Rupeldijk in Schelle

Het is ondertussen reeds 10 jaar geleden dat we voor het eerst een rij knotbomen knotten langs de Rupeldijk in Schelle. Tijd dus om deze knotbomenrij nog eens onder handen te nemen.

Afspraak: vanaf 9u aan de parking van het Tolhuis in Schelle, de knotbomen staan benedendijks een 200m verder richting Niel

Meebrengen: werkkledij, stevige handschoenen, handbijl

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Einde: omstreeks 12u

Zaterdag 15 maart: Op zoek naar steenuiltjes in het landschap

Het steenuiltje voelt zich perfect thuis in het kleinschalige boerenlandschap met oude knotbomenrijen. Dat bleek duidelijk uit de resultaten van vroegere inventarisatiecampagnes. Het behoud en de herwaardering van dit landschap is één van de belangrijkste doelstellingen van Natuurpunt Rupelstreek. Jaarlijks organiseren we diverse knotwilgenacties, waarbij we oude knotbomen onderhouden en waar mogelijk jonge knotbomen aanplanten.

We starten met een infomoment over het leven van steenuiltjes en andere uilen in het zaaltje van de Lazaruskapel. Daarna maken we een wandeling in een landelijk stukje Rumst.

Eind maart kunnen de avonden nog behoorlijk koud zijn: warme kledij en een paar stevige stapschoenen zijn dan ook een aanrader.

Afspraak: 19u30 op de parking van de Lazaruskapel, Lazarusstraat, Rumst

Meebrengen: Warme kledij, stapschoenen

Einde: omstreeks 22u30

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72

Natuurpunt Rupelstreek is op zoek naar...

een gemotiveerde man of vrouw, die Natuurpunt wil vertegenwoordigen in de **intergemeentelijke Cultuurraad Hemiksem/Schelle** (werkgroep socio-culturele verenigingen).

Woon je in Hemiksem of Schelle, heb je een hart voor de natuur en wat vrije tijd om de vergaderingen van de Cultuurraad bij te wonen, dan ben je mogelijk onze kandidaat.

Bel even naar Erik: 03/887.13.72 of stuur een mailtje:
erik.dk@skynet.be met een beknopte motivatie. Alvast dank!

Activiteiten Natuurpunt Aartselaar

Zondag 27 januari: Vogeltocht naar Zuid-Holland: Op zoek naar ganzen, watervogels en ... nieuwe natuur !

We rijden naar het **Oudeland van Strijen**, één van de beste ganzenpleisterplaatsen en weidevogelgebieden in de delta. Dit Oudeland van Strijen, iets ten zuiden van grootstad Rotterdam, is een polder met oude historische graslanden met hobbelige bodem. Dat komt omdat de getijdenkreeken die hier vroeger liepen, zand en klei hebben afgezet. We maken er kennis met een 5-tal ganzensoorten.

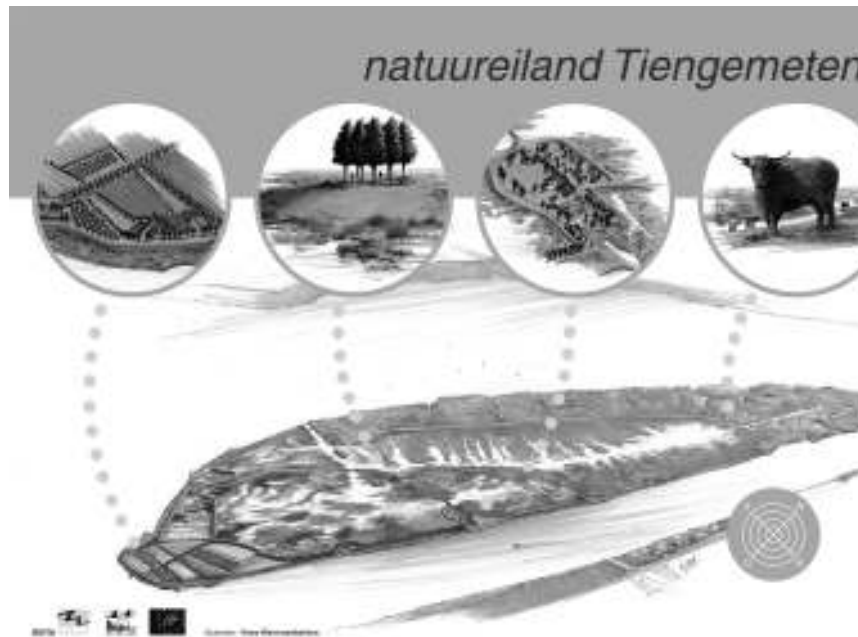
Na het bezoek aan het Oudeland van Strijen rijden we naar de **Korendijkse Slikken**, bijna 500 ha natuur, waarvan ruim 100 ha prima ganzengraslanden. Vanaf de dijk heb je hier een prachtig zicht op de groepen van duizenden grauwe en vooral brandganzen. Het is hier ook uitkijken naar grote zilverreiger en meerdere roofvogels. Rond de middag rijden we naar **Tiengemeten**: het laatste echte eiland van ZW-Nederland, een bootreisje verwijderd van de vaste wal. Na uiteenlopende plannen voor het eiland (van kerncentrale, vakantiepark tot baggerstort) besloot de overheid in 1994 dat Tiengemeten natuurgebied zou worden, beheerd door de vereniging Natuurmonumenten

Er gebeurt iets groots, iets fantastisch op Tiengemeten, temidden van het Haringvliet ! Het hele landbouweiland, duizend ha groot, wordt in één keer puur natuur. Echt wilde natuur, met stromende geulen en kreeken. Waar je eindeloos kunt wandelen door gebaad en ongebaand terrein.

Praktisch: vertrek om 8.15 u op de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan in Aartselaar met eigen wagens (kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km).

Meebrengen: zeer warme en regenbestendige kledij, stevige stapschoenen en laarzen, verrekijker, vogelgids, picknick. Wandelafstand: voormiddag ca. 2 km, namiddag: ca. 8 km. Terug in Aartselaar omstreeks 19 u.

Voorinschrijven aangewezen, dus graag een telefoontje of mailtje voor 25 januari naar Luk en Ria Smets-Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be. De tocht zelf is gratis, maar gelieve wel 2 euro te voorzien voor de retourvaart naar en van het eiland Tiengemeten. Onze gids is Luc Van Schoor.

Zaterdag en zondag 2 en 3 februari: Vogels voeren en beloeren: groot telweekend !

's Winters geraken vogels moeilijk aan voedsel. Dan hebben ze juist extra veel energie nodig om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Insecten zijn grotendeels verdwenen en bessen vaak al op. Regen en sneeuw maken het de zaadeters moeilijk om bij hun voed-

Pimpelmees - foto Fons Van den Heuvel

sel te komen. Het bijvoederen van vogels in de winter is bij veel mensen dan ook een populaire bezigheid. Niet alleen help je de vogels om barre tijden door te komen, je krijgt er een schitterend schouwspel voor terug! Vogels die vaak verscholen blijven of in een flits voorbij vliegen, laten zich nu gemakkelijk bekijken. Als dat geen win-win situatie is...

Natuurpunt organiseert al enkele jaren een telweekend om aan de weet te komen welke vogels er zoal in de Vlaamse tuinen voorkomen. Bij je Natuur.blad kreeg je allicht een prachtige folder met alle informatie om deel te nemen.

Wij zouden ook graag zicht krijgen op de waarnemingen die in onze regio gebeuren.

Geef daarom je gegevens niet alleen aan Natuurpunt nationaal door, maar ook aan Ronny Verelst, 03/887 82 25 - ronnyverelst@telenet.be

Zaterdag 16 februari: Bustocht naar Zuid-Holland

We nemen deel aan de bustocht die Natuurpunt Rupelstreek organiseert naar Zuid-Holland.

Vogelliefhebbers uit Aartselaar kunnen opstappen om 8 u op de parking van het Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Faillelaan.

Voor verdere informatie en inschrijvingsmodaliteiten verwijzen we naar het uitgebreidere artikel in de kalender van Natuurpunt Rupelstreek. Vergeet bij je inschrijving zeker niet te melden dat je in Aartselaar wil opstappen!

Zaterdag 1 maart: Natuurwandeling in het Solhof te Aartselaar

Natuur beleven in de winter kan ook!

Op **zaterdag 1 maart** van 10 u tot 12 u nodigen wij jullie uit op een geleide **winterwandeling** in het gemeentelijk park Solhof te Aartselaar.

Wens je eens te weten hoe het nu weer zat met de geschiedenis rond het Solhof?

Wil je je kinderen en/of kleinkinderen eens wat meer vertellen over wat er te zien is aan natuur in het Solhof? Of wil je het gewoon eens voor jezelf weten?

Zelfs in de winter is er nog heel wat te beleven in de natuur, zelfs in een park. Je zal er versteld van staan. Kijk eens met een loupe naar de minuscuul kleine bloemetjes van de hazelaar die rond deze periode normaal in bloei staat. Laat je eens vertellen hoe je de naam van een boom kunt te weten komen zelfs al staan er geen bladeren op.

Om je dit allemaal uit te leggen verwelkomen we je graag in het Solhof aan de ingang van het Solhof, Solhofdreef (t.o. de Lindelei).

Meebrengen: stevige wandelschoenen en eventueel een verrekijker en loupe. De wandeling is gratis. Je gidsen zijn Gert Verschueren en Johan Herreman.

Info: Johan Herreman, Buerstedelei 36, 2630 Aartselaar. Tel.: 03/887 27 98 - Email: herreman.johan@skynet.be

Donderdag 13 maart: Cursus: Zet je tanden in de natuur !

Natuurpunt Educatie bedacht, naar aanleiding van de Week van de Smaak, een origineel recept voor een smaakvolle avond. Tijdens deze luister-, proef- en doeactiviteit nemen we je mee door de Vlaamse natuur, op zoek naar vergeten smaken en de bijzonder rijke biodiversiteit die eraan verbonden is. Al proevend leren we hoe het de korenwolf verging, wat we ons bij een hennepvreter moeten voorstellen en welke dieren zich ophouden in onze oude hoogstamboomgaarden. Laat je op sleeptouw nemen bij een glas gagelbier of een lepeltje heidehoning en leg je mooiste smaakherinneringen nog eens op het puntje van je tong.

Iedereen die op zoek is naar een licht verteerbare, leerrijke en plezierige activiteit is van harte welkom. Geen tijd voor verbittering of verzuring; we houden het zoet en luchtig. Begin maar alvast te watertanden.

Joeri Cortens, lesgever bij Natuurpunt Educatie, is onze enthousiaste cursusbegeleider.

Afspraak om 19.30 u in het jeugdlokaal (onder zwembad) van het Gemeentelijk Sportcentrum, Kleistraat 204 te Aartselaar. Einde om 22.30 u.

Inschrijven is noodzakelijk bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be, tel 03/289 73 66. Je inschrijving is definitief na **storting van het deelnamebedrag van 4 euro voor Natuurpuntleden** en 6 euro voor niet-leden op rekening 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar, J. Kennedylaan 22 2630 Aartselaar met als mededeling "Cursus Zet je tanden in de natuur" en je telefoonnummer.

Solhof - foto Luk Smets

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071

Activiteiten Natuurpunt Rupelstreek Natuurpunt Aartselaar

Zaterdag 5 januari: Natuurbeheer Niels Broek
Afspraak: 9u Korte Hameldijk (einde Broeklei), Niel

Zondag 13 januari: Boottocht Schelde
Afspraak: 9u30 veersteiger, einde Callebeekstraat, Hemiksem

**Woensdag 16 januari: Kids/grootouders:
Noordelijk eiland**
Afspraak: 13u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

Zondag 27 januari: Vogeltocht Zuid-Holland
Afspraak: 8u15 parking Cultureel Centrum, della Faillelaan, Aartselaar

Zaterdag en zondag 2 en 3 februari: Vogels Voeren en beloeren

Vrijdag 8 februari: Ledenavond Natuurpunt Rupelstreek,
Afspraak: 19u Provinciaal Recreatiedomein de Schorre Kapelstraat 83 Boom

Zaterdag 9 februari: Natuurstudiedag ANKONA

Zaterdag 16 februari: Tour de Gans in Zuid-Holland
Afspraak: 7u45 (stipt!) parking kerk H.Hart Boom of 8u parking CC 't Aambeeld, della Faillelaan, Aartselaar

**Woensdag 20 februari: Kids/grootouders:
Braakballen pluizen**
Afspraak: 13u45 Par. Centrum, Van Ertbornstraat 7 Aartselaar

Zaterdag 23 februari: Natuurbeheer Niels Broek
Afspraak: 9u Korte Hameldijk (einde Broeklei) Niel

Zondag 24 februari: Vogels kijken spaarbekken Eekhoven Rumst
Afspraak: 10u Lazaruskapel, Lazarusstraat Rumst

Zaterdag 1 maart: Natuurwandeling Solhof Aartselaar
Afspraak: 10u ingang Solhof, Solhofdreef (t.o. de Lindelei)

Zaterdag 8 maart: Knotwilgen knotten Rupeldijk Schelle
Afspraak: vanaf 9u aan de parking van het Tolhuis in Schelle

Zaterdag 15 maart: Steenuiltjes in het landschap
Afspraak: 19u30 parking Lazaruskapel, Lazarusstraat, Rumst

**Woensdag 19 maart: Kids/grootouders:
Braakballen pluizen**
Afspraak: 13u45 Home Van der Taelen, Visserstraat 87 Rumst

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 20 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2008.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het leden-tijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 6 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 30 euro fiscaal aftrekbaar

Driemaandelijks regionaal informatieblad
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
17° jaargang n° 1: januari, februari, maart 2008

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1
Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle